ЗВЯЗДА

16 жніўня 1996 г. пятніца, № 204 (23007)

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● цана 1000 рублёў

РОЗГАЛАС

«НЁМАН» ЗРУШЫЦЦА З МЕСЦА. АЛЕ НЕНАДОЎГА

19 жніўня аднавіць работу завод па вытворчасці гарадскіх аўтобусаў «Нёман» у Лідзе. Але працягнецца гэта, па словах генеральнага дырэктара прадпрыемства Мікалая Скрабцова, нядоўга.

Завод спыніўся 15 ліпеня па прычыне адсутнасці абаротных сродкаў. Міністэрства транспарту — адзіны пакупнік прадукцыі выдзеліла на яе набыццё 50 мільярдаў рублёў. Гэтай сумы дастаткова на аплату 36 аўтобусаў. (Першапачаткова ж заказ быў на выраб 120 «ЛіАЗаў» на працягу года.) На сённяшні дзень прадпрыемства выставіла 22 машыны. Дырэктар «Нёмана» песімістычна прагназіруе развіццё падзей, хутка прыйдзецца спыняць канвеер. Хаця дакладны час спадар Скрабцоў называць не стаў, можна меркаваць, што гэта адбудзецца пасля зборкі астатніх 14 машын. Магутнасці прадпрыемства дазваляюць вырабляць 10 аўтобусаў у месяц. Значыць, 800 рабочых завода «Нёман» могуць збірацца ў адпачынак у канцы верасня-пачатку кастрычніка.

Па словах Мікалая Міхайлавіча, попыт на прадукцыю завода толькі ў Беларусі складае 200 аўтобусаў у год. Аднак спажыўцы неплацежаздольныя. Лідскі ж завод можа выпускаць 250 машын у год. У адпаведнасці з пастановай Кабінета Міністраў планавалася пашырэнне магутнасцей спачатку да 500, а пазней — да 1 тысячы адзінак у год. Аднак гэтыя праекты сёння можна назваць пражэктамі. З рэальных жа праектаў — супрацоўніцтва з расійскімі прадпрыемствамі. Лідскі завод «Нёман» з'яўляецца акцыянерам расійскага АТ «Аўтобус». Але і ў суседзяў сітуацыя складаная. На сённяшні дзень усёй Расіі спатрэбілася толькі 137 машын.

Жанна КАТЛЯРОВА.

ДЗЕНЬ ДОБРЫ, ШКОЛА!

13 жніўня ў Рэспубліканскім выставачным цэнтры пачаў работу аптова-розначны кірмаш «Дзень добры, школа!»

— Яго арганізавала таварыства «Спажывецкі рынак». Дзеля ўдзелу ў выстаўцы-продажы запрошаны многія беларускія і замежныя прадпрыемствы, арганізацыі, якія прадставілі прадукцыю ўсё неабходнае дзецям да навучальнага года: вопратку, абутак, кнігі, музычныя інструменты, канцтавары і іншае. 17 жніўня з 11 да 16 гадзін у рамках выстаўкі пройдзе тэатралізаванае дзіцячае свята, а завершыцца яна 22 жніўня.

Аналагічная выстаўка «Школьная карусель» працуе з 13 па 20 жніўня і ў Палацы спорту. Яна арганізавана выставачным комплексам МСІО. Вы можаце набыць тут вопратку, абутак, адзенне і канцтавары, прычым без гандлёвых нацэнак.

Яна САВІЦКАЯ.

УЗРОВЕНЬ СМЯРОТНАСЦІ ПЕРАВЫСІЎ УЗРОВЕНЬ НАРАДЖАЛЬНАСЦІ

На тры шлюбы ў Гродзенскай вобласці прыпадаюць два разводы.

Як сведчыць статыстыка, у першым паўгоддзі гэтага года на Гродзеншчыне было зарэгістравана 2,9 тыс. шлюбаў і 2,1 тыс. разводаў. Колькасць створаных сем'яў у параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года паменшылася на 13,8 працэнта, а распаўшыхся павялічылася на 4,8 працэнта. Гэта, безумоўна, не магло не адбіцца на нараджальнасці. За першае паўгоддзе нарадзілася 5,9 тыс. чалавек, ці на 7,8 працэнта менш, чым летась. У выніку колькасць памёршых у 1,5 раза перавысіла колькасць нованароджаных, што на 2,9 працэнта больш, чым летась. Наогул жа на Гродзеншчыне смяротнасць перавышае нараджальнасць з 1993 года.

Ася КУНІЦКАЯ, БелаПАН.

АМЕРЫКАНСКІ ДЫПЛОМ АТРЫМАЙЦЕ Ў БЕЛАРУСІ

З верасня бягучага года на базе Белдзяржуніверсітэта пачынае работу сумесная беларуска-амерыканская двухгадовая праграма па эканоміцы і менеджменту тэхналогій (ПЭМТ).

Яе слухачы (першапачаткова плануецца набраць 30 чалавек; перавага аддадуць асобам з вышэйшай адукацыяй) атрымаюць дыплом дзяржаўнага ўзору з кваліфікацыяй «эканаміст-менеджэр», а таксама ступень магістра, якая прысуджаецца сумесна БДУ і Інстытутам эканомікі Універсітэта Каларада. Праграма надзвычай важная для беларускіх прадпрыемстваў, многія з якіх не маюць на сучасным этапе кваліфікаваных менеджэраў. [illegible] інвестыцый у нашу краіну [illegible].

Цімур КУДЗЕЯР.

ВАМ ПАДАРУНАК АД «СПАДАРОЖНІКА»

Бясплатную пуцёўку на адпачынак у Егіпет атрымае пераможца жніва-96 у Мінскай вобласці ад бюро міжнароднага маладзёжнага турызму «Спадарожнік» беларускай сталіцы. Падарунак будзе ўручаны ў канцы верасня ў Століне на 1-й Рэспубліканскай сельскагаспадарчай выстаўцы-кірмашы.

Ініцыятыву мінскіх калег падтрымала праўленне АТ «Спадарожнік-Беларусь», якое звярнулася да падраздзяленняў арганізацыі ва ўсіх абласцях з прапановай уважыць магчымасць выдзеліць такія ж падарункі маладым перадавікам хлебаробам у сваіх рэгіёнах.

БЕЛТА.

ПЕРАМАГЧЫ ДЫФТЭРЫЮ МОЖНА

Захворванне на дыфтэрыю ў Беларусі відавочна пайшло на спад. Сёлета зарэгістравана 92 выпадкі праяўлення гэтай небяспечнай хваробы, у той час як год таму захварэлі 156 чалавек.

Аб гэтым паведаміў каардынатар праграм па вакцынацыі Міжнароднай федэрацыі таварыстваў Чырвонага Крыжа і Чырвонага Паўмесяца (МФТЧКЧП) Ціма Корхінен, падводзячы вынікі кампаніі імунізацыі супраць дыфтэрыі, якая завяршылася ў рэспубліцы. Яна была арганізавана Міністэрствам аховы здароўя краіны, Беларускім таварыствам Чырвонага Крыжа і Рэспубліканскім цэнтрам гігіены і эпідэміялогіі пры падтрымцы МФТЧКЧП.

— Стратэгіяй гэтай праграмы прадугледжана засцярога ад каварнага захворвання кожнага жыхара Беларусі, — гаворыць Ціма Корхінен. — На гэту мэту гуманітарны аддзел Еўрапейскага саюза (ЕСНО) выдзеліў каля мільёна долараў. Акрамя таго, Галандскае таварыства Чырвонага Крыжа даставіла ў вашу рэспубліку 1,8 мільёна доз дыфтэрыйнага анатаксіну і 1,7 мільёна аднаразовых шпрыцаў і іголак ад урада Нідэрландаў. І мы спадзяёмся да канца года ахапіць вакцынацыяй усё насельніцтва краіны, якому трэба зрабіць прышчэпкі.

Ужо больш чым 6 мільёнам чалавек ад 18 гадоў і старэй, а гэта 94 працэнты ад колькасці ўсіх жыхароў рэспублікі, зрабілі прышчэпкі ад дыфтэрыі.

Валянціна МЕНШЫКАВА, БЕЛТА.

УЦЁКІ З-ПАД УЗМОЦНЕНАГА НАЗІРАННЯ

Як стала вядома карэспандэнту «Звязды», 14 жніўня а палове 12-й гадзіны дня з тэрыторыі аддзялення Рэспубліканскай псіхіятрычнай бальніцы Гайцінішкі з узмоцненым назіраннем, дзе лечаць псіхічна хворых, якія здзейснілі грамадска небяспечныя дзеянні, падчас прагулкі зніклі тры чалавекі.

Шлях да свабоды яны знайшлі праз пажарныя вароты, якія нейкім чынам здолелі адчыніць. Аднак уцекачам не доўга прыйшлося цешыцца на волі — затрымалі іх літаральна праз 10 хвілін у некалькіх дзесятках метраў ад бальніцы супрацоўнікі нарада па ахове аддзялення. Пацярпеўшых, на шчасце, няма.

Сяргей ПРОТАС.

З ГЕНЕРАЛАМ!

Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь палкоўніку Ерыну Леаніду Ціханавічу прысвоена чарговае воінскае званне генерал-маёра.

БЕЛТА.

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА СУСТРЭЎСЯ З ХІМІКАМІ ГРОДНА

Сваю рабочую паездку на Гродзеншчыну Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка пачаў з наведвання вытворчага аб'яднання «Азот».

Гэты хімічны гігант — адно з найбуйнейшых аб'яднанняў у рэспубліцы, якое апошнім часам выкарыстоўвае свае вытворчыя магутнасці на 90 працэнтаў.

Як паведаміў карэспандэнту БЕЛТА генеральны дырэктар «Азота» Валерый Ланга, толькі ў мінулым годзе прадпрыемствы аб'яднання зарабілі для дзяржавы 385 мільярдаў рублёў, а за першыя 6 месяцаў бягучага — 185 мільярдаў. Сярэдняя заработная плата 7 тысяч рабочых аб'яднання складае 2 мільёны 480 тысяч рублёў, што з'яўляецца фактарам, які стымулюе працоўную дысцыпліну і захоўвае каштоўныя навукова-тэхнічныя кадры. Але рэнтабельнасць вытворчасці працягвае зніжацца. За першае паўгоддзе 1996 года яна знізілася на 8 працэнтаў і складае 12,7 працэнта. На думку дырэктара, гэта звязана з недасканалай сістэмай падаткаабкладання і вялікім аб'ёмам прадукцыі, якая паступае на ўнутраны рынак па бартэры.

Калі ў мінулым годзе 70 працэнтаў угнаенняў і паўфабрыкатаў для хімічнай прамысловасці, што выпускае «Азот», пастаўлялася за мяжу, то сёлета значная іх частка ішла ў рэспубліку. Традыцыйна ж акрамя ўнутранага рынку прадукцыя аб'яднання экспартуецца практычна ва ўсе краіны Еўропы, Паўднёва-Усходнюю Азію, Індыю, Кітай, Бразілію і ў многія іншыя дзяржавы.

Знаёмства з «Азотам» Прэзідэнт пачаў з аб'езду тэрыторыі аб'яднання, а яна складае 120 гектараў, і наведвання цэнтральнага пункта кіравання аднаго з цэхаў, дзе выпускаецца паўфабрыкат для атрымання капралактаму — прадукту, з якога ў далейшым на іншых прадпрыемствах вырабляецца капрон і кордавая тканіна. Кіраўнік дзяржавы таксама азнаёміўся з умовамі захоўвання карбанату на адным са складоў і рамонту печы рэформінгу. У гутарцы з рабочымі Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што яго цікавяць змяненні ў аб'яднанні, якія адбыліся з 1994 года, калі яно знаходзілася на мяжы крызісу з-за няхваткі сродкаў. Сустрэўшыся з азотаўцамі ў першым цэху механічна-механічнай вытворчасці, А.Лукашэнка коратка расказаў аб эканамічным становішчы ў краіне. Ён падкрэсліў, што [illegible] 4 працэнты. Акрамя таго, у пачатку жніўня ў нашай краіне ўпершыню за апошнія гады зафіксавана агульнае зніжэнне цэн на 0,1 працэнта. Прэзідэнт падзяліўся з рабочымі і інфармацыяй аб ходзе ўборачнай кампаніі, падкрэсліўшы, што адна з мэтаў яго рабочай паездкі — даведацца аб праблемах жніва ў вобласці. А калі ўборка ўраджаю будзе праходзіць цяперашнімі тэмпамі, то хлеб у рэспубліцы будзе. Кіраўнік дзяржавы адказаў на шматлікія пытанні працоўнага калектыву, звязаныя з маючым адбыцца рэферэндумам, іншымі палітычнымі, а таксама эканамічнымі і сацыяльнымі праблемамі жыцця беларускай дзяржавы.

Пасля сустрэчы на ВА «Азот» Аляксандр Лукашэнка наведаў выстаўку тавараў, якія выпускаюць прадпрыемствы Гродна. У гэты ж дзень Прэзідэнт пабываў на Гродзенскай тытунёвай фабрыцы, дзе азнаёміўся з рэканструкцыяй прадпрыемства і сустрэўся з працоўным калектывам.

У другой палове дня 15 жніўня Аляксандр Лукашэнка сустрэўся з грамадскасцю Гродна і вобласці.

Вечарам кіраўнік дзяржавы наведаў Гродзенскі абласны драматычны тэатр, дзе адбыўся канцэрт калектываў мастацкай самадзейнасці.

Андрэй АЛЕКСАНДРОВІЧ, БЕЛТА.

КАМПЕНСАЦЫЮ ПА ЎКЛАДАХ ВЫРАШЫЛІ ВЫДАЦЬ УСІМ

Згодна з даручэннем Кабінета Міністраў Беларусі, ААБ «Беларусбанк» цяпер робіць разлік страт насельніцтва ад абясцэньвання грашовых укладаў у Ашчадным банку і каштоўных папер былога Савецкага Саюза.

На думку работнікаў банка, перад тым як абвясціць саму схему кампенсацыі страт, трэба спачатку вызначыцца, за кошт якіх крыніц будуць рабіцца гэтыя выплаты. Каб выдаць кампенсацыю ўсяму насельніцтву рэспублікі, неабходна акумуліраваць даволі буйныя сродкі (па папярэдніх ацэнках, не менш як 100 трыльёнаў рублёў). За адзін раз выдзеліць такія сродкі немагчыма. Таму ў дэпартаменце па рабоце з фізічнымі асобамі «Беларусбанка» распрацоўваецца методыка чарговасці выплаты кампенсацыі розным сацыяльным групам. Мяркуецца, што першымі атрымаюць кампенсацыю слаба абароненыя слаі насельніцтва. Ужо цяпер разлічваецца колькасць «першачаргавікоў» і сума сродкаў, якую яны атрымаюць.

Па сцвярджэнню дырэктара дэпартамента Аляксандра Баркуна, пераглядаюцца і прынцыпы налічэння кампенсацыі. Яе памер будзе разлічвацца індывідуальна, улічваючы пры гэтым раней атрыманую кампенсацыю, а таксама суму сродкаў на рахунках у Ашчадным банку не толькі па стану на 1 студзеня 1992 года, але і тэрмін іх захоўвання ў банку і ў далейшым. Прымяненне гібкай сістэмы кампенсацый дазволіць больш эканомна выкарыстоўваць дзяржаўныя сродкі і рабіць іх выплату ў адпаведнасці з рэальным уронам кожнага ўкладчыка. Хочацца спадзявацца, што на гэты раз урад выканае свае абяцанні і збяднелыя ад інфляцыі людзі хоць крыху паправяць сваё матэрыяльнае становішча.

Сяргей КУРКАЧ.

ЗАПРАШАЕ МІНСКІ АПТОВЫ РЫНАК

Першым і адзіным у СНД названы Мінскі аптовы рынак прадуктаў харчавання і сельгаспрадукцыі, які афіцыйна адкрыўся ўчора. Сказана, можа, і гучнавата, тым не менш, унікальнасць, маштабнасць гэтага аб'екта, які размясціўся на некалькіх дзесятках гектараў і ў які ўваходзіць надзвычай аб'ёмны гандлёвы павільён, здольны без праблем узяць пад сваю страху знакамітую мінскую крытую «Камароўку», камеры для захоўвання прадукцыі (сярод іх нават камеры для даспявання бананаў), уся вытворчая інфраструктура, — бясспрэчныя. Варта адзначыць тут і сучаснае архітэктурнае выкананне пабудоў, рацыянальнасць і эстэтычнасць унутраных памяшканняў.

Мэта ўзвядзення рынку — стварэнне найбольш спрыяльных умоў для гандлёвых кантактаў прадаўца і пакупніка. Вядома, аптовых. Пры гэтым, як падкрэсліла кіраўнік «Кампаніі Мінскага аптовага рынку» Людміла Гардзеева, найперш трэба прыцягнуць вытворцаў прадуктаў харчавання.

Гэты праект рэалізаваны з удзелам крэдытаў Еўрапейскага банка рэканструкцыі і развіцця, прычым узвядзенне рынку стала першым праектам на Беларусі з удзелам ЕБРР, які рэалізаваны; будавала рынак турэцкая фірма; яго заснавальнікамі сталі Мінскі гарадскі выканаўчы камітэт і фірма «Атэкс» з размеркаваннем акцый у іх, адпаведна, 52 і 48 працэнтаў.

Як зноў-такі падкрэсліла Л. Гардзеева, цяпер галоўнае, каб рынак ажыў, галоўнае — прыцягнуць сюды людзей...

(Заканчэнне на 3-й стар.)

ЖНІВО-96

У РЭСПУБЛІКАНСКІМ ШТАБЕ ЖНІВА ПЕРАКАНАНЫ: УРАДЖАЙНАСЦЬ ЗБОЖЖА СКЛАДЗЕ СЁЛЕТА 24,5 ЦЭНТНЕРА З ГЕКТАРА. НЕ МЕНЕЙ

Уборка збожжавых — у самым разгары. Гэта пацвярджаюць і лічбы, выкладзеныя ўчора кіраўнікам рэспубліканскага штаба сёлетняга жніва намеснікам міністра сельскай гаспадаркі і харчавання Іванам Пятровічам Шаколам на брыфінгу ў Нацыянальным прэс-цэнтры.

Усяго ўбрана 54,5 працэнта ад агульнай плошчы збожжавых. Па абласцях: Гомельская — 65, Брэсцкая — 59, Магілёўская — 61, Мінская і Гродзенская — па 52, Віцебская — 41 працэнт. Ураджайнасць на сённяшні дзень складае 24,7 цэнтнера з гектара. Агульны валавы збор збожжа перавышае 3 мільёны 371 тысячу тон. Нягледзячы на ўсе сюрпрызы, якія падкідвае нам у апошнія дні пахмурнае надвор'е, у рэспубліканскім штабе жніва перакананы: ураджайнасць збожжа складзе сёлета 24,5 цэнтнера з гектара. Не меней.

Высокімі тэмпамі ідзе ўборка на Гомельшчыне. У шэрагу гаспадарак (не толькі на Гомельшчыне, але і ў іншых абласцях) жніво завершана цалкам. Высокая ўраджайнасць — 38,1 цэнтнера з гектара — на Гродзеншчыне. Неблагія ўраджаі ў Нясвіжскім, Смалявіцкім, Клецкім, Горацкім, Столінскім раёнах. Ёсць нават гаспадаркі, дзе з гектара сабрана па 50 цэнтнераў.

Пэўную трывогу і ў штабе, і ўвогуле ў міністэрстве выклікае сітуацыя з падрыхтоўкай да сяўбы азімых культур. У абавязковым парадку сёлета гэтыя работы будуць весціся па інтэнсіўнай тэхналогіі. 30 працэнтаў угнаенняў ад патрэбнага дзяржава дапамагае гаспадаркам набыць за кошт пазабюджэтных сродкаў. Мяркуецца, што на гектар азімай сяўбы будзе ўнесена па 133 кілаграмы ўгнаенняў. Акрамя таго, аб'яднанне «Белагразнешгандаль» можа закупіць для лепшых гаспадарак любую дадатковую колькасць угнаенняў з адтэрміноўкай плацяжу на 6 месяцаў.

Што датычыць паступлення збожжа ў дзяржаўныя засекі, то з абавязковага 1 мільёна 900 тысяч тон план выкананы на 41,6 працэнта. Па абласцях: Магілёўская — 61,5 працэнта, Гомельская — 49, Мінская, Гродзенская, Брэсцкая — па 38—39 працэнтаў, Віцебская — усяго толькі 26 працэнтаў ад вызначанага. Сярод раёнаў-«рэкардсменаў» — Браслаўскі, Полацкі, Расонскі.

Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.

ЦЯЖКІ ХЛЕБ «НАРАЧЫ»

Унізе марудна рухаўся камбайн. Адсюль з вышыні крутога пагорка хлебная ніва і яркачырвоны «Дон» здаваліся намаляванымі пэндзлем мастака: блакітнае неба, зеляніна дрэў і кустоў, што абрамлялі залацістае поле збажыны, і сапраўды нагадвала нейкую лубачную карціну.

Спакваля спускаемся ўніз, асцярожна выбіраючы, куды ступіць нагой. Схіл даволі круты, так і глядзі, каб не спатыкнуцца. Падумалася: а як жа тады камбайн убіраў тут збажыну? Па такіх схілах ісці і то няпроста.

Прыпомнілася нядаўняя размова з галоўным аграномам калгаса «Нарач» Іосіфам Адамовічам. Па круцізне схілаў і па памеры тутэйшых палеткаў яшчэ адной такой гаспадаркі, бадай, не знойдзеш у Мядзельскім раёне: сярэдняя контурнасць нівы недзе каля двух з паловай гектараў. Ды і сярэдні бал ворыва — 29. А тут яшчэ гаспадарка размешчана ў прыродаахоўнай зоне, дзе катэгарычна забаронены ўсякія культурна-тэхнічныя работы. Больш таго, за апошнія гады каля 1000 гектараў прылеглых да возера Нарач калгасных зямель наогул выведзена з сельскагаспадарчага абароту і засаджаны лесам. Ды і на астатніх прадстаўнікі прыродаахоўных органаў строга кантралююць, каб не было лішку ўгнаенняў, ці, крый Божа, хімікатаў. Пры такіх умовах тут па-сапраўднаму займацца хлебаробскай справай няпроста. Аднак гаспадарка паспяхова вядзе жніво: убрана ўжо больш за трэць плошчаў, ураджай каля 22 цэнтнераў, што нават крыху больш, чым у сярэднім па раёну. А ўсё таму, што людзі шчыруюць. Усе камбайны былі падрыхтаваны да выхаду ў поле своечасова. Поўнасцю ўкамплектаваны экіпажы. Прымяняюцца меры маральнага і матэрыяльнага стымулявання. Вось механізатары і стараюцца.

У гэтым мы пераканаліся, калі падышлі бліжэй да магутнага «Дона». Пакуль збожжа выгружалі ў грузавік, разгаварыліся. Працуе камбайнерам вопытны механізатар Фёдар Папок, а памочнікам у яго Станіслаў Пішч — ветэран калгаса. Больш за трыццаць гадоў прастаяў ён на мосціку камбайна, у свой час вучыў майстэрству і Фёдара. А потым, калі тры гады назад надышоў час пайсці на заслужаны адпачынак, перадаў яму свой магутны «Дон». Але справу не пакінуў, пайшоў да былога вучня памочнікам. Кіраўніцтва гаспадаркі не нарадуецца: яшчэ аднаго такога экіпажа не знайсці не толькі ў калгасе, але, бадай, і ў раёне. Да 70 працэнтаў калгасных палеткаў убіраюць яны ўдваіх.

— І сёлета мы не падвядзём, — вясёлая ўсмешка асвяціла твар ветэрана. — Прыязджайце лепш на дажынкі. Цяпер трэба на мосцік.

Нялёгка дастаецца сёлетні хлеб. Тут жа — асабліва. У гэтым яшчэ раз давялося пераканацца ў гутарцы са старшынёй калгаса Аляксандрам Альховым. Пастаянная няхватка сродкаў, старая тэхніка... Вось і даводзіцца латаць кожны камбайн, кожны трактар, аўтамашыну. Каб хоць неяк утрымацца на плаву, даводзіцца шукаць іншыя крыніцы папаўнення калгаснай касы: стварылі рыбалавецкую брыгаду, якая аблоўлівае мясцовыя азёры. Рыбу збываюць у магазіны, санаторыі і прафілакторыі. Нейкую капейчыну прыносяць і магазіны, якія калгас адкрыў у курортнай зоне. Развіваюць і многія іншыя падсобныя промыслы. Але галоўнае сёння — жніво. Як ні цяжка, але тыдні за два ўвесь ураджай будзе ў засеках. Сёлета закупачныя цэны на збожжа значна павялічаны, а значыць, будуць і грошы.

Уладзімір ГОЙТАН.

Мядзельскі раён.

НА ЗДЫМКУ: камбайнер Фёдар ПАПОК і яго памочнік Станіслаў ПІШЧ.

Фота Мікалая АМЕЛЬЧАНКІ.

ПРЭЗІДЭНТ ПРАДОЎЖЫЎ ТЭРМІН РАБОТЫ КАМІСІІ ПА ПРАВЕРЦЫ «БЕЛАРУСБАНКА»

У мэтах больш поўнага і ўсебаковага вывучэння захавання законнасці адцягнення грашовых сродкаў на капітальнае будаўніцтва, выплату заработнай платы і іншыя расходы ААБ «Беларусбанк» Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь выдаў распараджэнне аб прадаўжэнні тэрміну работы камісіі, створанай у адпаведнасці з распараджэннем Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 27 чэрвеня 1996 г. № 189рп, да 10 верасня 1996 г.

БЕЛТА.

ПОГЛЯД

НЕЗАЛЕЖНАСЦЬ ДАСТАЛАСЯ БЕЛАРУСІ ЗУСІМ У ІНШЫ ЧАС

Першае пытанне, з якім сутыкнуцца грамадзяне Беларусі, узяўшы ў рукі бюлетэнь для рэферэндуму, датычыць змены нацыянальнага святочнага календара. Прэзідэнт прапануе перанесці Дзень незалежнасці (Дзень рэспублікі) з 27 ліпеня на 3 ліпеня.

Увогуле, пералік пытанняў для восеньскага (1996 года) рэферэндуму складзены па той жа схеме, што і для мінулагодняга, пераможнага для Прэзідэнта плебісцыту. І летась, і сёлета бюлетэнь адкрываецца пытаннем з яўна ідэалагічным падтэкстам. Гэта прыём, які ўлічвае непапулярнасць сярод большай часткі насельніцтва нацыянальна-дэмакратычных ідэй, аказаўся эфектыўным у маі 1995 года. Большая частка выбаршчыкаў тады дружна прагаласавала супраць бела-чырвона-белага сцяга і герба «Пагоня», якія для многіх і дагэтуль асацыіруюцца не з беларускай дзяржавай і нацыянальнай гісторыяй, а толькі з ідэямі БНФ, распадам Савецкага Саюза і збядненнем большай часткі насельніцтва.

Ці акажацца настолькі ж эфектыўным і пытанне пра нацыянальныя святы? Ці абудзіць яно ў беларускага насельніцтва антынацыяналістычныя настроі і, такім чынам, ці паўплывае на агульны настрой выбаршчыкаў і канчатковыя вынікі рэферэндуму?

Адважуся спрагназіраваць: гэтага не адбудзецца. Дзень 27 ліпеня ніколі не значыўся сярод дат, якія шанавала нацыянальна свядомая частка народа і ніколі не служыў прадметам ідэалагічнага размежавання. Уласна кажучы, гэты дзень стаў дзяржаўным святам (прытым фармальна — галоўным нацыянальным святам) — па недарэчнасці. Прынятая 27 ліпеня 1990 года Вярхоўным Саветам Дэкларацыя аб дзяржаўным суверэнітэце БССР зусім не азначала таго, што Беларусь з гэтага моманту станавілася незалежнай краінай. Наадварот, у дэкларацыі падкрэслівалася, што БССР ставіць на мэце і падтрымлівае падпісанне новага саюзнага дагавора. А сам дакумент з'явіўся на свет і быў падтрыманы парламенцкай большасцю зусім не таму, што Вярхоўны Савет гарэў жаданнем аддзяліцца ад СССР (пра гэта тады і размовы не магло ісці). Справа ўсяго толькі ў тым, што на той момант аналагічныя дэкларацыі прынялі ўжо ўсе астатнія рэспублікі, у тым ліку РСФСР і Украіна. Беларускі парламент, такім чынам, быў пастаўлены ў безвыходнае становішча.

Фактычная незалежнасць дасталася Беларусі ў снежні 1991-га, у выніку Белавежскіх пагадненняў. Менавіта пасля гэтага краіну пачалі празнаваць у свеце як незалежную дзяржаву.

Што датычыць дня 3 ліпеня, калі ў 1944 годзе быў вызвалены ад нацыстаў Мінск, то да гэтай даты як святочнай няма ніякіх прэтэнзій ні з боку камуністаў, ні з боку дэмакратаў. І незразумела, чаму цяпер трэба перайменаваць яго ў Дзень незалежнасці. З фармальнага пункту гледжання гэта — поўная недарэчнасць. Пра якую незалежную Беларусь можна было гаварыць у 1944 годзе? Да таго ж пасля 3 ліпеня 1944 года пад фашысцкай акупацыяй яшчэ заставалася палова Беларусі: вызваленне заходніх раёнаў адбылося значна пазней — у канцы ліпеня - жніўні.

Таму можна чакаць, што многія грамадзяне Беларусі, якія не сімпатызуюць ніякім палітычным партыям, будуць пастаўлены ў досыць складанае становішча толькі таму, што зададуць сабе гэтыя лагічныя пытанні.

А з боку дэмакратычных сіл праблема перагляду святочнага календара наўрад ці выкліча значнае абурэнне. Нацыянальна арыентаваныя дэмакраты ўсё роўна будуць святкаваць «свой» Дзень незалежнасці — 25 сакавіка (у гэты дзень у 1918 годзе была абвешчана Беларуская Народная Рэспубліка).

Што да радавых грамадзян, якія за апошнія гады прывыклі ўжо святкаваць і 3 ліпеня, і 27 ліпеня, то імі ідэя скасавання аднаго са святаў будзе ацэненая па-рознаму. Але хутчэй за ўсё, па прагматычна-будзённых, а не па палітычных матывах. Адным лішні святочны дзень прыносіў радасць, другім — дадатковыя клопаты. Такімі меркаваннямі многія і будуць кіравацца, галасуючы на рэферэндуме.

Зрэшты, пэўны ўплыў на грамадскую думку акажа і прапаганда. Але ў сітуацыі, калі яна акажацца аднабаковай (а з боку палітычных партый наўрад ці будзе актыўнае адстойванне даты 27 ліпеня), яна здольна прынесці зусім не той эфект, на які многія разлічваюць.

Валянцін ЖДАНКО.

АДНЫМ СКАЗАМ

❑ **У трэці раз накіраваны на дапрацоўку** праект указа Прэзідэнта аб падтрымцы навуковай дзейнасці ў Беларусі: мяркуецца, што асобы статус будзе нададзены БДУ, які стане сапраўды вядучай вышэйшай навучальнай установай рэспублікі.

❑ Першыя работы па дэмаркацыі 650-кіламетровай беларуска-літоўскай мяжы пачнуцца ўжо сёлета — толькі на падрыхтоўку памежных слупоў і работу сваіх землямераў літоўскі ўрад выдзеліў 1,5 млн. долараў, **колькасць сродкаў,** выдзеленых беларускім бокам, **невядома.**

❑ **3,2 тысячы шлюбаў зарэгістравана** на Гродзеншчыне за 7 месяцаў гэтага года; за той жа перыяд **2,4 тысячы** сямейных пар **распаліся.**

❑ Па словах міністра гандлю Пятра Казлова, ва ўсіх гандлёвых кропках рэспублікі павінна быць не **менш як 75 працэнтаў айчынных тавараў.**

❑ **Колькасць наркаманаў**, пастаўленых на ўлік у Пінску, у параўнанні з мінулым годам **павялічылася ў тры разы** і дасягнула 136 чалавек — у аднаго з іх выяўлена ВІЧ-інфекцыя.

❑ **Адзін з даўгабудаў беларускай сталіцы** — Палац рэспублікі — **будзе здадзены ў эксплуатацыю** ў 1997 годзе і стане самай вялікай канцэртнай залай рэспублікі.

❑ Па разліках аўтарытэтных экспертаў англійскага казначэйства, **буйнейшай у эканамічным плане** краінай праз 20 гадоў **стане Кітай.** Мяркуецца, што Расія будзе займаць толькі 14-е месца.

ІВАН ЮРКІН:

«ТЭРАРЫСТАМ ПАТУРАННЯЎ НЕ БУДЗЕ»

З намеснікам міністра ўнутраных спраў, начальнікам Галоўнага ўпраўлення крымінальнай міліцыі рэспублікі генерал-маёрам Іванам ЮРКІНЫМ гутарыць карэспандэнт «Интерфакса»

Даведка «Интерфакса»: У мінулым годзе праваахоўнымі органамі рэспублікі зафіксавана 20 выпадкаў захопу заложнікаў, 17 з іх адбыліся ў Мінску і Мінскай вобласці, 2 — у Магілёўскай вобласці, 1 — у Гомельскай.

— Іван Захаравіч! Апошнім часам у сродках масавай інфармацыі ўсё часцей сталі з'яўляцца паведамленні аб фактах захопу заложнікаў. Наколькі востра стаіць гэтая праблема перад праваахоўнымі органамі?

— Выпадкі, звязаныя з захопам заложнікаў, якія сталі набыткам прэсы, — гэта, на жаль, далёка не поўны пералік.

Відавочна, у многіх на слыху выпадак з захопам у заложнікі на пачатку чэрвеня выхаванцаў 511-га дзіцячага сада ў Мінску, калі жыхар пасёлка Ратамка Аляксандр Зюлькоў паспрабаваў прыцягнуць увагу грамадства да сваіх праблем, вырашыць якія, на яго думку, можна было толькі такім «нетрадыцыйным» чынам. Рызыкуючы сваім жыццём і ставячы пад пагрозу жыццё ні ў чым не вінаватых дзяцей і [illegible]

[illegible]

— Тым не менш, у дачыненні да апошняга выпадку, факт смерці тэрарыста ў некаторых друкаваных выданнях рэспублікі быў пададзены як непрафесіянальныя дзеянні асоб, якія ўзначальвалі аперацыю па вызваленню заложнікаў...

— Адной з гэтых «асоб» быў я, таму гэтыя сцвярджэнні расцэньваю як камень і ў свой агарод. У практычнай рабоце як у органах Камітэта дзяржаўнай бяспекі, так і ў структуры Міністэрства ўнутраных спраў мне на самай справе не даводзілася да выпадку з А. Зюлькоўым мець справу з тэрарыстам, ад якога зыходзіла б рэальная пагроза захопленым заложнікам. Тым не менш, лічу, што для такіх выпадкаў маю дастатковы тэарэтычны багаж ведаў, атрыманых у свой час у спецыялізаванай навучальнай установе.

[illegible]

— У чым заключаецца прычына ўчынення такіх злачынстваў? Што падштурхоўвае злачынцаў да захопу заложнікаў?

— Названы вышэй выпадак з А. Зюлькоўым у гэтай чарадзе можна назваць выключэннем.

[illegible]

Так, у сярэдзіне студзеня мінулага года ва ўпраўленне па барацьбе з арганізаванай злачыннасцю па Мінску звярнулася жонка [illegible] «Норман» і паведаміла, што група невядомых ёй асоб «тры дні таму выкрала яе мужа і патрабуе за яго вызваленне 30 тысяч долараў ЗША».

Праз некалькі дзён з аналагічнай заявай звярнулася ў праваахоўныя органы і яшчэ адна мінчанка. Яна паведаміла аб факце выкрадання грамадзяніна Індыі, за вызваленне якога злачынцы разлічвалі атрымаць 15 тысяч долараў. [illegible]

[illegible]

[illegible] чынам пазбавілі волі трэцяга. Амаль тыдзень яны трымалі яго ў падвале аднаго з дамоў, здзекваліся з мэтай вяртання доўгу ў памеры 5 тысяч долараў ЗША.

Не абышоўся без дапамогі міліцыі і барысаўчанін Р. Ён паведаміў праваахоўным органам, што двое жыхароў Барысава выкралі і ўтрымліваюць у якасці заложніцы яго жонку, патрабуючы вярнуць 10 тысяч долараў доўгу.

Аналагічны выпадак адбыўся і ў вёсцы Азярыцкая Слабада, што непадалёку ад Мінска. Вымагаючы ў даўжніка 2 тысячы долараў, «крэдытары» схавалі яго ў адзін з прыватных дамоў, у якім неаднаразова збівалі. Але, не дасягнуўшы пастаўленай мэты, у прысутнасці даўжніка яны згвалтавалі яго сужыцельку.

Шырокая і геаграфія падобных інцыдэнтаў. Так, супрацоўнікі УБАЗ па Магілёўскай вобласці затрымалі жыхара Расійскай Федэрацыі. Пад пагрозай фізічнай расправы ён закрыў грамадзянку Літвы ў памяшканні брокерскай канторы «Хваля», кіраўніком якой апошняя з'яўлялася. Пазней ён перавёз сваю ахвяру на кватэру сваёй знаёмай у Магілёў. Сам жа ў гэты час тэрарызаваў бацькоў выкрадзенай, патрабуючы за вызваленне іх дачкі 5 тысяч долараў ЗША і аўтамашыну.

Выкуп, які патрабуюць злачынцы, таксама не вызначаецца аднастайнасцю. Разам з грашамі ці маёмасцю выкрадальнікі часта патрабуюць і нерухомасць.

Прыкладам таму выпадак, які адбыўся ў пасёлку Юбілейны Мінскага раёна. Ва ўпраўленне па барацьбе з арганізаванай злачыннасцю звярнуўся ўрач другой раённай паліклінікі і заявіў, што невядомыя выкралі яго сына — інваліда I групы. За вызваленне патрабуюць выкуп — перааформіць на іх імя гараж коштам у 3 тысячы долараў, які належаў медыку.

— Які вынік ва ўсіх пералічаных вамі фактах захопу заложнікаў?

— У ходзе правядзення аператыўна-вышуковых мерапрыемстваў па вызваленню заложнікаў і затрыманню вымагальнікаў супрацоўнікі падраздзяленняў па барацьбе з арганізаванай злачыннасцю цесна ўзаемадзейнічалі з супрацоўнікамі аператыўна-тэхнічнага ўпраўлення, упраўлення аператыўнага вышуку МУС рэспублікі і, зразумела, з падраздзяленнем міліцыі спецыяльнага прызначэння «Алмаз».

Ва ўсіх прыведзеных вышэй фактах заложнікі былі вызвалены, а злачынцы затрыманы. Як правіла, сярод вымагальнікаў фігуравалі грамадзяне, раней неаднаразова асуджаныя і нідзе не працуючыя. Іх ахвярамі станавіліся прыватныя прадпрымальнікі, члены іх сем'яў, а ў трох зарэгістраваных міліцыяй выпадках — непаўналетнія дзеці.

У час вобыскаў у злачынцаў канфіскоўвалася вялікая колькасць наразной і гладкаствольнай зброі, як правіла, незарэгістраванай, а таксама выбуховых рэчываў і спецсродкаў, прымяняемых у войсках.

Па фактах захопу заложнікаў пракуратурай рэспублікі ўзбуджана 5 крымінальных спраў, па астатніх справах злачынцам інкрымінуецца кваліфікаванае вымаганне.

Пры гэтым трэба адзначыць, што кіраўніцтва Міністэрства ўнутраных спраў будзе адназначна прытрымлівацца жорсткай пазіцыі ў адносінах да выкаранення падобных фактаў захопу заложнікаў. Ніякіх патуранняў з боку супрацоўнікаў праваахоўных органаў тэрарыстам чакаць не трэба. Яны павінны дакладна ведаць аб наступствах, якія іх чакаюць у выпадку спробы стаць на шлях злачынства. А шлях гэты можа аказацца і не вельмі доўгім, паколькі пры Міністэрстве ўнутраных спраў створана спецыяльнае падраздзяленне, асноўная задача супрацоўнікаў якога — выяўленне магчымасці правядзення тэрарыстычных акцый, у тым ліку звязаных і з захопам заложнікаў, яшчэ толькі на стадыі падрыхтоўкі.

— Як часта супрацоўнікам праваахоўных органаў пры вызваленні заложнікаў даводзіцца прымяняць зброю? Ці няма ў супрацоўнікаў міліцыі, якія ўдзельнічаюць у такіх далікатных аперацыях, боязі за лёс сваіх родных і блізкіх?

— У апошні час супрацоўнікамі міліцыі зафіксаваны рэзкі скачок злачынстваў, учыненых з прымяненнем агнястрэльнай зброі. У крымінальных зводках фігуруюць паведамленні аб тым, што «пад пагрозай пісталета ці аўтамата» злачынцы вывозяць свае намечаныя ахвяры ў зацішныя месцы, дзе ў літаральным сэнсе слова зверствуюць над імі з мэтай атрымаць пэўны выкуп.

Уступаючы ў праціборства з падобнымі злачыннымі групамі, супрацоўнікам міліцыі і даводзіцца ісці на прымяненне зброі з мэтай захаваць жыццё заложнікаў і засцерагчыся самому. Ёсць факты, калі злачынцы, якія ўтрымлівалі заложнікаў, адкрываюць стральбу па аператыўнай групе міліцыі. Апошнім нічога не застаецца, як прыняць адэкватныя меры. Супрацоўнікі пракуратуры, якія расследавалі факты прымянення супрацоўнікамі міліцыі агнястрэльнай зброі ў дадзеных сітуацыях, прызналі іх правамернымі.

Што датычыцца выказанага апасення за лёс кіраўнікоў і супрацоўнікаў антытэрарыстычных падраздзяленняў, а таксама пагроз, якія выказваюцца ў адрас іх родных, то трэба адназначна заявіць: нашы супрацоўнікі маюць усе неабходныя сродкі для таго, каб засцерагчы ад злачынцаў сваё жыццё і жыццё блізкіх ім людзей.

* * *

Гэтае інтэрв'ю «Интерфаксу» з'яўляецца апошнім, якое І. Юркін даў на пасадзе намесніка міністра ўнутраных спраў Беларусі. Указам Прэзідэнта краіны ад 13 жніўня Іван Захаравіч прызначаны першым намеснікам дзяржаўнага сакратара Савета бяспекі рэспублікі.

З ГРАМАДСКАЙ ПРЫЁМНАЙ «ЗВЯЗДЫ»

КЛОПАТЫ ЛЮДСКІЯ...

Нагадаю: «Звязда» ўступіла ў свой 80-ы год. У газеты — сталы ўзрост, у калектыву — малады імпэт і смелыя задумы. Галоўная ж мэта журналістаў «Звязды» — клопат пра чалавека. Гэтую задачу найперш і ставіла перад сабою рэдакцыя, праводзячы першую выязную грамадскую прыёмную ў горадзе Навагрудку і калгасе «Звязда» Навагрудскага раёна.

Напярэдадні правядзення грамадскай прыёмнай гутарыў са старшынёю гарвыканкома Георгіем Бакаем. Ён тады казаў:

— Мы ж ведаем тых, хто ідзе скардзіцца. І не ўсім можам дапамагчы. Пытанні, як правіла, аднолькавыя — жыллё, тэлефон, заробак.

Тым не менш, мы чакалі наведвальнікаў. Не сакрэт — многія спадзяюцца на сталіцу, не давяраючы мясцовым кіраўнікам. І не заўсёды беспадстаўна. Абвестку аб правядзенні сустрэчы друкавала раённая газета, два разы перадавалі па радыё. Але, прызнаюся шчыра, чакалі большага наплыву. Нават баяліся, што не зможам усіх прыняць у адведзены час. Пасля старэйшы калега скажа мне:

— Нічога дзіўнага. Тут штомесяц праводзіць прыём навагрудскі дэпутат, Старшыня Вярхоўнага Савета Сямён Шарэцкі. Каму трэба — да яго ўжо звярнуліся.

Слушна. Але, як высветлілася, нават пасля сустрэчы са спікерам парламента людзі звяртаюцца ў газету. Значыць — вераць нам, спадзяюцца на дапамогу. Працяглаю была гутарка з Нінай Уладзіміраўнай Кошар. Яе муж 31 год прарабіў у мясцовым лясгасе. Стаў інвалідам I групы. Сям'я з сямі чалавек жыве ў кватэры плошчай 36 кв. м. Ён папранейшаму стаіць у чарзе на атрыманне жылля. Але летась у пабудаваны лясгасам катэдж засяліўся дырэктар. Сям'я Кошараў не пагадзілася... Не буду апісваць усе перыпетыі канфлікту, да якога падключаны ўжо і гарвыканком, і пракуратура, і абласны суд. Для гэтага ёсць адпаведныя інстанцыі. Куды і будзе накіравана заява Кошар.

Увогуле навагрудскі мэр меў рацыю. І ў горадзе, і ў раёне звярталіся з бытавымі праблемамі. У вёсцы Шчорсы — цэнтры калгаса «Звязда» — Раіса Мікалаеўна Баркоўская казала:

— Мая пенсія складае 400 тысяч рублёў. Дапамогі ад родных няма. Грошай хапае толькі на прадукты. А набліжаецца зіма. Сама я дроў не нарыхтую. Спадзявалася брыкету купіць. Ды каб набыць хоць тону, трэба плаціць трыста тысяч. І гэта без транспартных паслуг.

Чым дапамагчы кабеце? Разавай матэрыяльнай дапамогай? Сельсавет гэта робіць. Але грошы невялікія. Ды і не адна такая Раіса Мікалаеўна. Добра, што хоць кіраўніцтва гаспадаркі пра пенсіянераў не забывае. Нават бясплатна малако каму трэба выдаюць.

Між іншым, пенсіянеры найбольш і звярталіся ў грамадскую прыёмную. Вядома, кожную з праблем пастараемся вырашыць.

Прыватныя выпадкі, пра якія паведамлялі наведвальнікі, часам маюць і шырокую грамадскую цікавасць. Былая настаўніца Надзея Рыгораўна Шышмоліна ўзняла пытанне пра незразумелую ўраўнілаўку ў выплаце пенсій. Слухаючы жанчыну, я прыгадаў словы сваёй матулі, якая неяк абуралася: маўляў, адна з вясковых жанок ні дня ў калгасе не прарабіла, а пенсію атрымлівае цяпер аднолькавую з тымі, хто на палетках здароўе паклаў. Крыўдна маці, крыўдна Надзеі Рыгораўне. Зрэшты, думаю, да гэтай праблемы варта абавязкова вярнуцца...

Кожная сустрэча датычылася не толькі праблем. Людзі цікавіліся думкай журналістаў пра будучыню краіны, пра сённяшнюю эканамічную сітуацыю. Мы ж зрабілі галоўную выснову: такія сустрэчы неабходны. І людзям, і нам, журналістам. Бо менавіта яны даюць матэрыял для будучых артыкулаў, спрыяюць больш шчыраму ўспрыманню людскіх клопатаў.

Міхась ТАЛОЧКА.

З далёкіх часоў прыйшлі ў сённяшні дзень Навагрудка сведкі старажытнага побыту, архітэктуры, рамёстваў. Убачыць іх можна не толькі ў музеях горада, але і на старых вулачках, якія захавалі каларыт сівой даўніны.

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

АДНОСІНЫ ДЗЯРЖАВЫ да прыватнага прадпрымальніцтва на працягу вось ужо шасці гадоў застаюцца, мякка кажучы, загадкавымі. З аднаго боку, гэта быццам бы законны від дзейнасці, які мае права на існаванне, з другога — гэта папранейшаму чужая з'ява, якая выклікае ў многіх устойлівую варожасць.

Тым не менш, на сённяшні дзень прыватнае прадпрымальніцтва стала ўвайшло ў эканамічнае жыццё краіны. Сфера дзейнасці прадпрымальнікаў даволі шырокая. Формай прыватнага бізнесу можа быць, напрыклад, работа фатографа, рэкламнага агента, пасрэдніка ў гандлёвых здзелках, мастака-афарміцеля, зборшчыка макулатуры, выдаўца, будаўніка, уладальніка ларка, невялікага магазіна, прэзідэнта гандлёвай ці вытворчай фірмы і г. д. Але самай распаўсюджанай, несумненна, з'яўляецца дзейнасць тых, хто займаецца ўвозам і гандлем таварамі народнага спажывання, гэта значыць — «чаўнакоў», як даўно іх назвалі за бесперапынную мітусню туды-сюды. Апошнія, дарэчы, заўсёды з'яўляліся аб'ектам больш пільнай увагі як насельніцтва, так і ўладаў. Відавочна, па прычыне сваёй шматлікасці, актыўнасці і прыметнасці. Не заўважыць «чаўнакоў» на самай справе цяжка, паколькі яны акупіравалі ўсе плошчы, якія больш-менш падыходзяць для гандлю. Па наведванню гэтыя настаўраныя рынкі стабільна ўтрымліваюць першае месца. Зразумела, не можа не прыцягнуць такі папулярны ў народзе бок жыцця. Для таго, каб бліжэй пазнаёміцца з працай рыначных гандляроў, я звярнуў сваю ўвагу на самы буйны і вядомы ў рэспубліцы рэчавы рынак на сталічным стадыёне «Дынама». Уласна кажучы, усе астатнія гандлёвыя цэнтры рэспублікі з'яўляюцца ў той ці іншай ступені паменшанай копіяй «Дынама», і таму знаёмства з самым аўтарытэтным кірмашом дасць даволі поўнае ўяўленне і аб яго братах меншых, і аб усёй з'яве цалкам.

Стракаты асартымент «чаўнака»-карабейніка...

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

ТЭХНАЛОГІЯ ВЫЖЫВАННЯ

КУДЫ ПЛЫВЕШ, «ЧАЎНОК»?

САСТАЎ УДЗЕЛЬНІКАЎ

Пачатак свайго існавання рынак на стадыёне «Дынама» вядзе з 1990 года. Спачатку тут было не вельмі многа гандлёвых месцаў, якія знаходзіліся пад вонкавымі аркамі. Нельга не ўспомніць насцярожаныя адносіны да піянераў адкрытага гандлю, якія часта выказваліся непрыемнымі і адкрыта абражальнымі водгукамі. Але тыя, першыя, выстаялі, больш таго, неўзабаве ўсё больш і больш прадаўцоў стала з'яўляцца на стадыёне, даказваючы тым самым жыццеўстойлівасць і патрэбнасць новага віду гандлю.

Цяпер колькасць гандлёвых месцаў, арандуемых на «Дынама», пераваліла за чатыры тысячы, а калі больш дакладна, дык 4079. Але лічба гэтая ўвесь час расце, і адміністрацыя рынку адшуквае новыя спосабы для пашырэння плошчы гандлю. Калі ўлічыць, што на кожнае арандуемае месца прыпадаюць прыкладна 2—4 чалавекі, якія «кормяцца» з аднай кропкі, то агульная колькасць тых, хто працуе на стадыёне, выглядае унушальна.

Хто ж яны, гэтыя нястомныя працаўнікі? Аналізуючы «састаў удзельнікаў», я падзяліў бы іх умоўна на тры асноўныя катэгорыі.

Да першай адносяцца так званыя «спекулянты». Гэтыя людзі яшчэ пры савецкай уладзе займаліся незаконным гандлем дэфіцытнымі рэчамі. Як правіла, яны не ўяўляюць сябе без гэтага занятку, ён для іх — галоўная справа жыцця. Перабудова і адмена адпаведнага артыкула літаральна акрылілі іх. З першых жа дзён адкрыцця рынку яны кінуліся на стадыён, такім чынам захапіўшы самыя лепшыя месцы (аб месцах — пазней). Гэтыя людзі з самага пачатку дакладна ведалі, чаго хацелі, валодалі кан'юнктурай рынку, не баяліся далёкіх паездак і рызыкі, якая заўсёды спадарожнічае «чаўнакам». Хутка запоўніўшы прывезеным таварам пустуючую нішу, яны разгарнулі сапраўды квітнеючы гандаль. Без перабольшання можна сказаць, што сёння гэта багатыя, упэўненыя ў сабе людзі, якія без страху глядзяць у будучае. У параўнанні з агульнай колькасцю гандляроў іх не так многа, але яны маюць вялікую вагу і шырокія сувязі.

Другую, найбольш шматлікую катэгорыю, складаюць непасрэдна прыватныя прадпрымальнікі, гэта значыць — прадпрымальныя, вельмі старанныя і настырныя людзі, якія бачаць у рынкавым гандлі добры спосаб зарабіць грошы хуткім, а галоўнае сумленным шляхам. Многія з іх, самыя старанныя і прагныя да пашаны, а таксама ўдачлівыя, што вельмі немалаважна, дасягнулі высокіх вынікаў, якія выражаюцца ў наяўнасці купленай кватэры, добрага аўтамабіля, дарагой вопраткі і апаратуры, і да таго ж маюць прыстойную суму, неабходную для падтрымання бесперапыннага тавараабароту. У кагосьці паказчыкі больш сціплыя, у некаторых зусім слабыя, нямала і такіх, хто не вытрымаў канкурэнцыі і жорсткіх умоў гульні і вымушаны быў шукаць шчасця ў іншым месцы. Што зробіш, тут выжывае мацнейшы.

Да апошняй, самай слабай, катэгорыі я адношу тых, хто па розных прычынах застаўся без працы і падаўся на рынак, спрабуючы такім чынам зарабіць на жыццё. Патэнт прыватнага прадпрымальніка дае права на гандаль, таму яны ў большасці сваёй працуюць рэалізатарамі ў сваіх больш удалых калег. Рэдка хто з іх выбіваецца «ў людзі», таму што часта няма ні грошай, каб прывезці тавар, ні месца, каб яго прадаваць, ні вопыту ў такога кшталту бізнесе. Рэалізатары атрымліваюць па-рознаму: нехта працуе на цвёрдай стаўцы (гэта прыкладна тры—дзесяць долараў у дзень — каму як пашанцуе з гаспадаром). Хто мае пэўны працэнт з прададзенай рэчы, нехта атрымлівае тое, што зможа «наварыць» на тавары гаспадара. Гэта недзе 1-2 долары з адзінкі. Не густа, калі казаць шчыра. Але на жыццё хапае, а гэта для апошняй катэгорыі задача нумар адзін.

МАЁ ПРАЦОЎНАЕ МЕСЦА

Вельмі многа ў рынкавым гандлі залежыць ад размяшчэння гандлёвага месца. Вельмі часта бывае так, што адзін і той жа тавар па аднолькавай цане ў розных месцах прадаецца зусім па-рознаму. У чым тут сакрэт? Не інакш як у псіхалогіі пакупніка — матэрыі вельмі складанай і цяжкапрадказальнай. Аднак факт застаецца фактам. Найбольш бойкі гандаль ідзе на «ніжнім» рынку, гэта значыць у раёне арак і прылеглай да іх тэрыторыі. Гэтыя месцы сярод прадаўцоў лічацца самымі выгаднымі, і атрымаць у арэнду месца на «ніжнім» рынку вельмі цяжка.

Як гэта ні дзіўна, але для адміністрацыі рынку няма падзелу на прэстыжныя і непрэстыжныя месцы, і ў любой кропцы яно каштуе аднолькава — пяць долараў у дзень. Гэта заўсёды выклікала зразумелую нездаволенасць арандатараў, таму што ўмовы працы часам абсалютна няроўныя. Ці ж можна параўнаць, скажам, зручнае месца паміж аркамі, абсталяванае шырокім сталом і закрытае ад сонца, дажджу і снегу, размешчанае, да таго ж, на самай выгаднай пазіцыі, з якой-небудзь убогай пляцоўкай на гарачым асфальце ў далёкім тупіку «верхняга» рынку? А плаціць трэба столькі ж. Крыўдна. Але скардзіцца на жыццё — справа марная, нешта даказваць і зусім не варта, таму даводзіцца працаваць з тым, што маеш.

За валоданне добрым месцам ідзе непрыкметная, але пастаянная барацьба. Разбагацеўшыя «чаўнакі» спрабуюць пашырыць свае магчымасці, а таму любым спосабам стараюцца адваяваць лепшае месцейка. Зразумела, што выжыць арандатара з добрага месца вельмі складана. Аднак, як аказваецца, няма нічога немагчымага. Трэба толькі ведаць, да якога чалавека падысці... Па чутках, гэта справа, з любога пункту гледжання, каштуе дорага. Але калі дамоўленасць дасягнута, тэхнічны бок пытання вырашаецца адносна хутка. Арандатара можна пазбавіць месца па некалькіх прычынах, тым больш, калі ён не ведае аб перавароце, які рыхтуецца. Ён можа несвоечасова аплаціць арэнду, а аднаго дня пратэрміноўкі дастаткова, каб пазбавіць яго месца. Арандатар можа несвоечасова вызваліць месца пасля працоўнага дня, што таксама цягне за сабой карныя меры. Нарэшце, пакінуў пасля сябе крышачку смецця — і можаш развітвацца з месцам. Хітрыкі, як бачыце, прымітыўныя, але, як паказвае жыццё, цалкам эфектыўныя. Пра несумленнасць такіх аперацый гаварыць, відаць, залішне, паколькі законы рынку, як гэта ні банальна гучыць, дыктуюць свае суровыя ўмовы. Колькі ўжо маленькіх трагедый адбылося на вачах бесклапотных пакупнікоў, якія нічога не падазраюць. Але гэта катэгорыя стаіць па другі бок прылаўка, і яе не датычацца ўнутраныя праблемы рынку.

Дынамаўская сталіца гандлю

Малінаўка

Стадыён „Дынама"

Ждановічы

Камароўка

Чэрвенка

Грошы → Тавар → Грошы

Малюнак Леаніда РАЗЛАДАВА.

ТРОШКІ АБ ГАЛОЎНЫМ

Надышоў час успомніць аб тым, на чым замыкаюцца агульныя інтарэсы прадаўца і пакупніка, — аб тавары. Менавіта добры тавар з'яўляецца залатым ключыкам да поспеху, і менавіта яму, а дакладней, яго пошуку, «чаўнакі» аддаюць вялікую колькасць энергіі і ўвагі.

Раней, гады тры-чатыры таму, пры мінімальнай канкурэнцыі, было непараўнальна прасцей. Паехаў у Кітай ці ў Індыю, прывёз адтуль пухавікоў ці світэраў — і продаж забяспечаны. Уся цяжкасць заключалася ў дастаўцы тавару. Цяпер больш складана.

Цяпер самае галоўнае — знайсці добры тавар. Добры — гэта значыць хадавы і такі, каб яго можна было сустрэць на рынку не часта. Задача няпростая, улічваючы канкурэнцыю, якая ўвесь час павялічваецца.

Мабыць, няма такой краіны на Еўразійскім кантыненце, дзе не пабываў бы наш «чаўнок». Але больш за ўсё тавараў вязуць з Турцыі, Польшчы і Масквы. Менш — з Італіі, Германіі, Балгарыі, Румыніі.

Той, хто знайшоў добры тавар, ні за што не скажа калегам, дзе ён яго знайшоў. Гэта тайна трымаецца ў строгім сакрэце, і нават самыя хітрыя роспыты нічога не дадуць. Хоць, з другога боку, вам падрабязна і з задавальненнем раскажуць аб дарожных прыгодах і аб гасціннасці гаспадара фірмы, які, калі вы атавараліся ў яго некалькі разоў, прымае вас як самага лепшага сябра. Аднак гэта ўжо тэма для асобнага расповяду.

Што ж датычыцца тавару, то мала яго знайсці. З ім яшчэ трэба ўмець працаваць. Гэта значыць неабходна правільна разлічыць, колькі чаго трэба прывезці, каб усё своечасова было прададзена, каб не «завісла» да наступнага сезона. Гэта патрабуе немалога майстэрства і вопыту, таму што гандлёвы сезон праходзіць вельмі хутка, пакідаючы няўдачнікаў сам-насам са сваім непрададзеным таварам. Сітуацыя вельмі непрыемная, таму што даводзіцца чакаць наступнага сезона, да таго ж у тавары «завісаюць» і грошы, што ўжо непрыемна ўдвая. А што будзе праз год? Раптам мода зменіцца? Што тады рабіць, як здаць састарэлы тавар, які стаў непатрэбным баластам? У гэтую пастку трапляюць у рознай ступені ўсе прадаўцы, і менавіта гэта праблема вельмі многім падразае крылы.

І ўсё ж такі работа «чаўнакоў» працягваецца, яны абагачаюцца новым вопытам, больш каштоўным, чым любыя замежныя падручнікі па маркетынгу. І ўсе літаральна рыюць зямлю ў пошуках новых ідэй і новага фантастычна прыбытковага тавару.

КАМУ ШТО БАЛІЦЬ...

Бадай, кожны, хто адпрацаваў на «Дынама» хаця б некалькі месяцаў, сутыкнуўся з супрацоўнікамі падатковай інспекцыі. Сутыкненні гэтыя звычайна заканчваюцца сумна для гандляроў, таму што недасканаласць падатковай сістэмы вымушае іх ісці на розныя хітрыкі, каб утаіць прыбытак. Я ні ў якім разе не хачу крытыкаваць падатковае заканадаўства, але, памойму, агульнавядома, што калі прадавец будзе спраўна выплачваць падаткі, то яму ад атрыманай сумы прыбытку застанецца толькі драбяза.

Таму не ад сквапнасці, а ад неабходнасці прадавец, на свой страх і рызыку, стараецца прадаць рэч зусім непрыметна. Самы распаўсюджаны спосаб — прыхаваць тавар і даставаць яго па меры рэалізацыі. Вялікага ўмельства патрабуе атрыманне грошай ад пакупніка. Часта пакупніку скорагаворкай тлумачаць сітуацыю, і той, разумеючы прадаўца і будучы на яго баку, ухітраецца гэтак жа непрыметна ўсунуць грошы яму ў руку, не патрабуючы пры гэтым талончыка на набытую рэч.

Аднак пільнае вока падатковага інспектара не дрэмле, і да таго ж з боку, як ні хавайся, усё роўна бачна, што адбыўся разлік. У гэтым выпадку дастаецца службовае пасведчанне, і прадавец з дрыготкім сэрцам пачынае лепятаць словы апраўдання. Працэдура гэтая знявальная і ўбогая.

Часам усё заканчваецца «па-добраму». Бо не сакрэт, што некаторыя пайшлі працаваць у падатковую інспекцыю для таго, каб папраўляць сваё матэрыяльнае становішча. Зразумела, хапае ў гэтай службе прынцыповых і сумленных людзей, але, на жаль, сустракаюцца і іншыя. Хто ведае, можа гэта і да лепшага, таму што невялікі падарунак у памеры, скажам, 20 долараў без наступстваў вычэрпвае інцыдэнт.

Некаторыя інспектары аддаюць перавагу больш мяккаму спосабу вырашэння праблемы, такому, напрыклад, як пакупка рэчаў у прадаўца, які правініўся, па сабекошту. Здавалася б, зусім нявінны спосаб, але калі палічыць, выдаткі ў наяўнасці. Але і такому зыходу прадавец рады, таму што калі падатковая «зашчэміць» па-сапраўднаму, то сапраўды будзе дрэнна.

У гэтым выпадку пералічваецца ўвесь тавар і ўся наяўнасць, якая ёсць у прадаўца, і гора яму, калі выявіцца неадпаведнасць паміж колькасцю тавару, запісаным у сшытак, і тым, што размешчаны на прылаўку і ў сумках. Сума штрафу можа дасягнуць вельмі буйных памераў. І тут ужо ніякія скаргі і довады не дапамогуць, плаці — і ўсё. Цярпіма, калі штраф вымушаны плаціць сам уладальнік тавару — у яго, як правіла, ёсць рэзервы для такіх выдаткаў. Але часцей бывае так, што штраф атрымлівае безабаронны рэалізатар, у якога і блізка няма такіх грошай. Часам яго выручае свой жа гаспадар, выплачваючы якую-небудзь частку штрафу. Але ў большасці выпадкаў рэалізатар бегае па рынку, пазычаючы грошы ў знаёмых, і затым працяглы час працуе толькі на даўгі.

Дарэчы, супрацоўнікі праваахоўных органаў таксама маюць права на кантроль працы прадаўцоў. І не дай Бог яны заўважаць, што разлік адбыўся ў валюце. Складаецца пратакол — і зноў штраф. Ратуе толькі тое, што і сярод міліцыянераў сустракаюцца «добрыя» людзі...

ЦЯПЕР АБ ДОБРЫМ

У адрозненне ад многіх рынкаў рэспублікі крымінальнае асяроддзе не закранула «дынамаўскі» рынак. Практычна не было выпадкаў «наезду» з патрабаваннем плаціць даніну нейкай брыгадзе ці нейкаму «аўтарытэту». Былі асобныя нязначныя эксцэсы, але яны мелі лакальны характар і хутка гасіліся.

Так, рэкет абышоў «Дынама» бокам, і ў гэтым, несумненна, вялікая заслуга адміністрацыі рынку. Сапраўды, прадаўцоў абаранялі адразу тры службы: міліцыя, АМОН і ахоўная служба «Дыфор». Кожны, хто працуе на «Дынама», адчуваў сябе абароненым ад замахаў бандытаў, паколькі цэлы дзень па тэрыторыі рынку нястомна курсіравалі моцныя хлопцы ў камуфляжы, узброеныя дубінкамі і пісталетамі. Што і казаць, хоць тут пашанцавала прадаўцам.

Што датычыцца зладзеяў, то іх тут, зразумела, хапае. Цягнуць, у асноўным, драбязу, рэдка — скураную куртку ці футра. Бывае, што ловяць іх самі прадаўцы. Б'юць у гэтым выпадку зладзеяў, як і ва ўсе часы, не шкадуючы, і затым вядуць у міліцыю.

Цалкам жа абстаноўка на «Дынама» ўпэўнена кантралюецца і не выклікае ніякага неспакою ні ў прадаўцоў, ні ў пакупнікоў.

«ШТО ДЗЕНЬ НАСТУПНЫ НАМ РЫХТУЕ?»

Розныя ходзяць чуткі аб далейшым існаванні «чаўночнага» бізнесу. Гавораць пра тое, што восенню ўвядуць стопрацэнтны падатак на ўвозімы тавар. Чым гэта адгукнецца? Напэўна, крутым павышэннем цэн і разарэннем сярэдніх і дробных прадпрымальнікаў, якія жывуць з даходаў ад рынкавага гандлю.

Вядуцца ціхія размовы, што збіраюцца ўвесці буйны штомесячны падатак. І тут у першую чаргу пацерпяць слабейшыя, ці рэалізатары, для якіх на сённяшні дзень рынак — гэта адзіны прымальны спосаб зарабляць сабе на хлеб.

Што прынясуць новаўвядзенні пакупніку? Завышаныя па неабходнасці цэны на рынку і яшчэ больш крутыя цэны ў крамах. Я маю на ўвазе цэны на імпартны тавар. Робіцца ўсё гэта з высакароднай мэтай абароны ўласнага вытворцы. Але дзеля справядлівасці трэба прызнаць, што прадукцыя нашай лёгкай прамысловасці вельмі далёкая ад дасканаласці, і спроба сілай апранаць народ у родныя лапці хоць і патрыятычная, але наўрад ці разумная.

Існуе думка, што рэчавы рынак аджывае, губляе былую папулярнасць. Магчыма, тут ёсць доля праўды, але гэта калі разважаць чыста тэарэтычна.

Практычна ж сёння той жа дынамаўскі рынак уяўляе сабой моцную адладжаную структуру са сваёй сеткай магазінаў і бараў, са складамі і надзейнай аховай. Як я ўжо казаў спачатку, у той ці іншай ступені ўсе астатнія рынкі падобны на гэты. Якраз яны — арганізацыі, якія спраўна функцыянуюць, якія, з аднаго боку, даюць людзям працу, з другога — забяспечваюць спажыўца патрэбным таварам па даступных цэнах. Дык ці трэба на дадзеным этапе эканамічнага развіцця нашай рэспублікі разбураць тое, што пакуль бясспрэчна служыць на карысць грамадства? Думаецца, што існуюць больш канструктыўныя шляхі вырашэння гэтай праблемы.

Сяргей КУЛАКОЎ.

ХОДЗЯЦЬ ЧУТКІ, ШТО...

... У ВЕРАСНІ ПАДАРАЖЭЕ ПАСАЖЫРСКІ АЎТАТРАНСПАРТ

Тэма павышэння тарыфаў на паслугі грамадскага пасажырскага аўтатранспарту далёка не новая. Узнімаецца яна на самых розных узроўнях з «зайздроснай» перыядычнасцю. Зрэшты, нічога дзіўнага тут няма — як вядома, перад транспартнікамі пастаўлена мэта пакрысе дасягнуць як мага большага пакрыцця выдаткаў пры перавозках насельніцтва за кошт апошняга (адсюль, дарэчы, кожнае чарговае павышэнне кошту паслуг). На гэты ж раз «каталізатарам» выступіла яшчэ і чакаемае прадастаўленне ў верасні права бясплатнага праезду пенсіянерам.

Нагадаем, што пры аналагічнай сітуацыі ў маі транспартнікі панеслі вялікія выдаткі, якія не былі кампенсаваны. Насельніцтва лагічна разважае, што рана ці позна за гэтае нованўвядзенне давядзецца плаціць яму ж самому. Каб удакладніць сітуацыю, карэспандэнт «Звязды» звярнуўся ў Міністэрства транспарту і камунікацый краіны.

Як паведамілі там, «да верасня ўсё застаецца па-ранейшаму», праўда, не ўдакладніўшы, маецца на ўвазе ўласна жнівень ці перыяд разам з вераснем уключна. Падчас гутаркі наконт магчымых новых цэн на паслугі прагучала фраза «калі ўзнікне неабходнасць». Як сведчыць вопыт, падобную інфармацыю без сігналу «зверху» зараз не вельмі імкнуцца прадастаўляць сродкам масавай інфармацыі (маўляў, не трэба загадзя бударажыць людзей — як быццам журналісты вінаватыя ў тым, што інфляцыя расце хутчэй, чым зарплата). Зрэшты, на хацелася б кідаць камень і ў «агарод» транспартнікаў: як і ўсе мы, яны пастаўлены на мяжу выжывання. Добра і тое, што павышэнне кошту паслуг для насельніцтва рэгулюецца. Калі ўзяць грузавыя перавозкі для прадпрыемстваў з іх дагаворнымі цэнамі, тут наогул за галаву можна схапіцца: нягледзячы на тое, што ніякіх афіцыйных павышэнняў іх кошту не было, расцэнкі мяняюцца літаральна штодзень з-за павелічэння цэн на паліва, запчасткі і інш.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ПАЛІТЫЧНУЮ ТЭМПЕРАТУРУ Ў РЭСПУБЛІЦЫ ПАМЕРАЮЦЬ МАСКОЎСКІЯ ЭКСПЕРТЫ

Па запрашэнню Аляксандра Лукашэнкі ў Мінск прыбыла група маскоўскіх экспертаў, каб на месцы пазнаёміцца з грамадска-палітычнай сітуацыяй, якая склалася ў Беларусі.

15 жніўня госці сустрэліся з журналістамі, якія прадстаўляюць шэраг беларускіх дзяржаўных і недзяржаўных сродкаў масавай інфармацыі. Групу масквічоў прадстаўлялі намеснік начальніка ўпраўлення Адміністрацыі Прэзідэнта Расіі па ўзаемадзеянню з партыямі, грамадскімі рухамі, дэпутатамі і фракцыямі палат Федэральнага сходу Аляксандр Касаткін, кансультант упраўлення Адміністрацыі па знешняй палітыцы Юрый Бычкоў, загадчык лабараторыі палітычнай псіхалогіі МДУ імя Ламаносава, саветнік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Анатоля Чубайса Леанід Гузман.

Тлумачачы мэту свайго візіту, госці падкрэслілі, што лагічна вывучыць палітычную сітуацыю ў бліжэйшых суседзяў і затым праінфармаваць вышэйшае беларускае і расійскае кіраўніцтва аб напрамках далейшага ўзаемадзеяння адміністрацый прэзідэнтаў дзвюх дзяржаў. Паводле слоў маскоўскіх экспертаў, яны пастараліся правесці максімальную колькасць сустрэч з прадстаўнікамі палітычнага спектра Беларусі, што, на іх погляд, удалося.

Ларыса КЛЮЧНІКАВА, БЕЛТА.

У БЕЛАРУСКІМ ПАСОЛЬСТВЕ ДЗЕЙНІЧАЕ ІНФАРМАЦЫЙНЫ ЦЭНТР

У памяшканні пасольства Рэспублікі Беларусь у Маскве створаны пастаянны выставачна-інфармацыйны цэнтр, дзе прадстаўлена звыш 500 назваў прадукцыі амаль стапяцідзесяці беларускіх прамысловых прадпрыемстваў.

Узоры тавараў шырокага спажывання прыслалі ў Маскву фірмы лёгкай прамысловасці, будаўнічыя арганізацыі, прыбора -і машынабудаўнікі. Сярод іх — Беларускі шынны камбінат, вытворчае аб'яднанне «Інтэграл», Гомельскі электратэхнічны, Мінскі электрамеханічны заводы, сумеснае прадпрыемства «Белвест» і іншыя калектывы, якія даражаць сваёй маркай. Тут можна ўбачыць дабротныя вырабы з Оршы, Віцебска, Добруша, Івянца. Асобная экспазіцыя прысвечана народным промыслам.

Як расказаў карэспандэнту «Звязды» першы сакратар гандлёва-эканамічнага аддзела беларускага пасольства Вадзім Барханаў, інфармацыйны цэнтр з'яўляецца добрым наглядным дапаможнікам у карпатлівай рабоце дыпламатаў па наладжванню сувязей з дзелавымі людзьмі з розных суб'ектаў не толькі Расійскай Федэрацыі, але і многіх замежных краін.

Леанід ФАДЗЕЕЎ, уласны кар. «Звязды» ў Маскве.

КАФЭ І РЭСТАРАНЫ СТАНУЦЬ ТАННЫМІ

Як ужо паведамляла «Звязда», Міністэрства гандлю пачало рабіць пэўныя захады па прывядзенню цэнаўтварэння на прадпрыемствах грамадскага харчавання і ў рэстаранах у адпаведнасць з узроўнем абслугоўвання.

Днямі з гэтай нагоды была праведзена нарада з кіраўнікамі (уладальнікамі) рэстаранаў, кафэ і бараў Мінска. На падставе праведзенага сацыяльна-эканамічнага аналізу дзейнасці сталічных прадпрыемстваў грамадскага харчавання ім было даручана ўстанавіць гранічны памер нацэнкі на прадпрыемствах катэгорыі «люкс» — 250 працэнтаў, вышэйшай — 200 працэнтаў, першай і другой катэгорый — 150 і 100 працэнтаў адпаведна. На думку спецыялістаў, гэта дазволіць знізіць узровень нацэнкі ў 1,5-2 разы, што ў сваю чаргу робіць шматлікія кафэ, бары і г. д. даступнымі больш шырокім слаям насельніцтва.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ПЕЛЕНГ-НАВІНЫ

У СВЕЦЕ

● БАЕВІКІ ФАРМІРУЮЦЦА Ў БУЙНЫЯ АТРАДЫ

Прадстаўнік штаба федэралаў паведаміў, што ўчора баевікі ў Грозным пачалі фарміравацца ў шэсць буйных атрадаў. Па яго словах, асноўнымі раёнамі дзеянняў баевікоў заставаліся цэнтр горада, Старапрамыслоўскі раён, раён Чарнарэчча і раён аэрапорта «Паўночны». Асобны атрад сепаратыстаў дзейнічае ў раёне Ханкалы, дзе размешчаны штаб федэральных сіл. Як адзначала крыніца, у іх задачу ўваходзіць вядзенне агню з мэтай скаваць дзеянні войскаў, а таксама назіранне за расійскімі падраздзяленнямі. У сувязі з паніжэннем інтэнсіўнасці баявых дзеянняў у Грозным назіраецца актыўны адток з горада аўтатранспарту. Паводле даных федэралаў, разам з мірнымі жыхарамі горад пакідаюць і баевікі. У Гудэрмесе захоўваецца напружанае становішча. Расійскія вайскоўцы размешчаны па перыметру горада, чачэнская міліцыя заняла пазіцыі ў цэнтры, а баевікі разгрупаваны па Гудэрмесу і адкрыта ходзяць са зброяй у руках, паведаміла крыніца.

Карэспандэнт Бі-бі-сі ў Чачні паведамляе, што захоўваецца абвешчанае сепаратыстамі спыненне агню. Упершыню за апошнія дзевяць дзён персанал гуманітарных арганізацый змог увайсці ў Грозны і даставіць у шпіталі медыкаменты і ежу.

● ГЕНЕРАЛ ЛЕБЕДЗЬ У ЧАЧНІ

Сакратар Савета бяспекі Расіі Аляксандр Лебедзь учора раніцай прыбыў у аэрапорт Грознага «Паўночны». Яго сустрэў камандуючы аб'яднанай групоўкай федэралаў Канстанцін Палякоўскі. Лебедзь накіраваўся ў Грозны ў кароткую рабочую паездку, падчас якой, акрамя камандавання аб'яднанай групоўкай, ён плануе сустрэцца з лідэрам Чачні Заўгаевым і іншымі прадстаўнікамі кіраўніцтва рэспублікі. Чакаецца таксама, што Лебедзь прыме справаздачу пра сітуацыю ў Чачні ад намесніка паўнамоцнага прадстаўніка прэзідэнта ў рэспубліцы Уладзіміра Стражко.

● У САРАЕВЕ ПАЧАЎ ПРАЦАВАЦЬ АЭРАПОРТ

У аэрапорце Сараева прызямліўся першы за апошнія чатыры гады самалёт камерцыйнага рэйса. Такім чынам аднавіліся рэгулярныя пасажырскія пералёты, якія будзе ажыццяўляць кампанія «Аэр-Боснія» два разы на тыдзень паміж Сараевам і Стамбулам. Сам аэрапорт пакуль па-ранейшаму знаходзіцца пад кантролем міжнародных сіл НАТО.

● 18 ТЫСЯЧ ПАЛІЦЭЙСКІХ СУПРАЦЬ СТУДЭНТАЎ

Тысячы паўднёвакарэйскіх паліцэйскіх пры падтрымцы верталётаў і наземнай тэхнікі зноў уступілі ў сутыкненні са студэнтамі ў Сеуле, якія патрабуюць аб'яднання дзвюх Карэй. Карэспандэнт Бі-бі-сі ў Сеуле паведамляе, што на разгон дэманстрантаў мабілізавана каля 18 тысяч паліцэйскіх.

Прэзідэнт Паўднёвай Карэі Кім Ён Сам у сваім штогадовым звароце да суайчыннікаў заклікаў устрымлівацца ад ужывання сілы. Ён зноў прапанаваў эканамічна дапамагчы Паўночнай Карэі.

● ДЭТЭКТАР ДЛЯ ПАЛІЦЫІ

У бліжэйшы час амерыканская паліцыя атрымае на ўзбраенне прыстасаванне, якое здольна на адлегласці ў 30 метраў распазнаваць схаваную зброю, узрыўчатку (нават пластыкавую) і наркотыкі. Дэтэктары змогуць «бачыць» не толькі праз тканіну, але і праз сцены. Прынцып дзеяння прыбора заснаваны на здольнасці чалавечага арганізма выпраменьваць электрамагнітныя хвалі. А металічныя ці зробленыя з кампазітных матэрыялаў прадметы (узрыўчатка і пакецікі з наркотыкамі) блакіруюць натуральнае выпраменьванне. Дэтэктары будуць двух відаў: стацыянарны і пераносны памерам з бытавую відэакамеру. Радыус дзеяння апошняга — да 4 метраў. За аснову прыбора былі ўзяты пентагонаўскія тэхналогіі, якія зараз выкарыстоўваюцца для выяўлення расійскіх падлодак.

● ПАЛІТЫКІ АД ЗАДАВАЛЬНЕННЯ ПАЧАЛІ ТАНЦАВАЦЬ

Канвенцыя рэспубліканцаў ЗША зацвердзіла сенатара Боба Доўэла сваім кандыдатам на маючых адбыцца ў лістападзе выбарах амерыканскага прэзідэнта. Пастанова была ўспрынята з вялікім узрушэннем: прысутныя ў зале танцавалі і выкрыквалі імя свайго абранніка. Учора Доўэл выступіў перад Канвенцыяй са сваёй праграмнай прамовай. Канвенцыя таксама назначыла яго паплечніка, сенатара Джэка Кэмпа, кандыдатам на пасаду віцэ-прэзідэнта.

Радыё «Свабода», «Голас Амерыкі», «Радыё 101,2» і «Радыё-РОКС» слухаў Сяргей ПРОТАС.

ІНФАРМ-КАКТЭЙЛЬ

Сотні людзей звяртаюцца ў паліклінікі на поўдні Расіі са скаргамі на балючыя ўкусы вос. Некаторых даводзіцца шпіталізаваць: развіццё алергіі і аслабленне здароўя гарадскога насельніцтва вядуць да таго, што насякомае гэта становіцца ўсё больш небяспечным, а яго ўкусы выклікаюць цяжкія наступствы.

Аднак выпадак, які здарыўся ў Растове-на-Доне, наогул беспрэцэдэнтны: як паведаміў газеце «Вячэрні Растоў» урач І. Бурштэйн для 72-гадовай растаўчанкі, якую даставіла ў бальніцу «хуткая дапамога», укус асы аказаўся смяротным — урачы так і не змаглі выратаваць яе жыццё.

«Комсомольская правда»

Аб злосным і непрадказальным характары ратвейлераў сказана нямала. Вядомы выпадкі, калі гэтыя магутныя сабакі нападалі на людзей, у тым ліку і на сваіх гаспадароў. Аднак ратвейлер па прозвішчу Элька выратаваў жыццё малому сваіх гаспадароў, якія жывуць у ізраільскім горадзе Хадэра.

Аднойчы вялізны сабака раптам пачаў моцна брахаць. Падумаўшы, што ён просіцца на вуліцу, гаспадар вырашыў яго выпусціць. Аднак ён вельмі здзівіўся, калі спушчаны з павадка сабака кінуўся не да дзвярэй, а да адчыненага акна. Там знаходзіўся дзіцячы манеж, у якім гуляла іх дзіця. Бацькі вельмі спужаліся, калі ўбачылі, што прыцягнула ўвагу Элькі. Гэта была агромністая гадзюка, якая павісла над дзіцем (кватэра знаходзіцца на першым паверсе).

Яшчэ імгненне — і змяя апынулася б у манежы. Аднак Элька паспеў у час. Ён кінуўся на змяю, схапіў яе зубамі і шпурнуў з акна. Затым скокнуў уніз і разадраў яе на кавалкі. Знішчаная сабакам змяя была даўжынёй 1 метр 20 сантыметраў.

«Труд».

Зак Стрэнкер з Нью-Йорка пры нараджэнні важыў 4 кілаграмы 700 грамаў. Цяпер яму паўтара года, да гэтага ўзросту ён падрос на 90 сантыметраў і важыць цяпер больш за 30 кілаграмаў. Аднак бацькі яго, Лаўра і Крыс, працягваюць «закармліваць» свайго малога.

Рэйтэр.

● Дырэктар ЗАТ «Кампанія Мінскага аптовага рынку» Л. Гардзеева.

ЗАПРАШАЕ МІНСКІ АПТОВЫ РЫНАК

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

І яны ўжо зацікавіліся гэтым аб'ектам: у дзень адкрыцця рынку аказалася, што яго ўжо «адкрылі» для сябе Светлагорскі цэлюлозна-кардонны камбінат, фірма «Агар» і некаторыя іншыя фірмы, якія загадзя ўзялі пад дахам гандлёвага павільёна ў доўгатэрміновую арэнду (на 99 гадоў) гандлёвыя месцы для сваіх аптовых магазінаў. Прычым тут жа варта адзначыць: імі ж унесены пэўныя сумы на пакупку акцый. Гэта значыць, што акцыянераў практычна стала больш (у далейшым і мяркуецца пераўтварэнне цяперашняга закрытага акцыянернага таварыства ў акцыянернае таварыства адкрытага тыпу са значным расшырэннем кола акцыянераў). Можна меркаваць, гандлёвыя месцы на рынку будуць запоўнены.

Мінскі аптовы рынак размясціўся за кальцавой шашой Мінска ў раёне ТЭЦ-4, паблізу ад вёскі Дзегцяроўка.

У цырымоніі адкрыцця рынку прынялі ўдзел кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта М. Мясніковіч, прадстаўнікі Мінгарвыканкома, замежных пасольстваў і замежных кампаній, якія мелі непасрэднае дачыненне да яго ўзвядзення.

● У павільёне рынку.

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

СЯРОД НЕДЗЯРЖАЎНЫХ ВНУ ПАКУЛЬ ТОЛЬКІ ШЭСЦЬ «ШЧАСЛІЎЧЫКАЎ»

Многія абітурыенты ўжо ўздыхнулі з палёгкай, заслужыўшы ў цяжкай экзаменацыйнай барацьбе права вучыцца ў дзяржаўных ВНУ. Для тых жа, хто выбраў шлях альтэрнатыўнай адукацыі, экзаменацыйная пара яшчэ не закончылася. Аднак перад тым, як спыніць свой выбар на той або іншай камерцыйнай вышэйшай навучальнай установе, нядрэнна было б ведаць напэўна, якія з іх маюць права выдаваць выпускнікам дыпломы дзяржаўнага ўзору.

Як паведаміў карэспандэнту БЕЛТА галоўны інспектар Галоўнага ўпраўлення вышэйшай адукацыі Міністэрства адукацыі і навукі рэспублікі Віталь Маслоўскі, з васемнаццаці недзяржаўных ВНУ па розных спецыяльнасцях акрэдытаваны пакуль што толькі шэсць. Усе яны ў той ці іншай меры займаюцца навучаннем будучых эканамістаў, юрыстаў і менеджэраў.

Першы ў гэтым спісе — недзяржаўны Інстытут сучасных ведаў, у якім атрымліваюць дыплом дзяржаўнага ўзору па шасці спецыяльнасцях. Будучыя студэнты Інстытута кіравання, Недзяржаўнага інстытута кіравання і прадпрымальніцтва, Міжнароднага інстытута працоўных і сацыяльных адносінаў, Беларускага недзяржаўнага інстытута правазнаўства і Камерцыйнага інстытута прадпрымальніцкай дзейнасці таксама могуць разлічваць на запаветны дыплом устаноўленага дзяржаўнага ўзору. Праўда, выбар акрэдытаваных спецыяльнасцей у гэтых вышэйшых навучальных установах пакуль што абмежаваны.

Вольга ШЧАДРЫНА, БЕЛТА.

У КАБІНЕЦЕ МІНІСТРАЎ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Кабінет Міністраў для эфектыўнага выкарыстання збожжа, якое выдзяляецца на кармавыя мэты, больш поўнай загрузкі магутнасцей камбікормавай прамысловасці, прыняў прапанову Мінсельгасхарча аб кампенсацыі, пачынаючы з ураджаю 1996 года, калгасам, саўгасам і іншым сельскагаспадарчым прадпрыемствам за кошт рэспубліканскага пазабюджэтнага фонду падтрымкі вытворцаў сельскагаспадарчай прадукцыі і харчавання расходаў па транспарціроўцы збожжа на прадпрыемствы камбікормавай прамысловасці для перапрацоўкі на давальніцкіх умовах, а таксама расходаў па дастаўцы камбікармоў, выпрацаваных з гэтага збожжа, названым сельскагаспадарчым прадпрыемствам.

БЕЛТА.

НАВІНЫ ГАНДЛЮ

● Як паказаў аналіз работы прамысловых прадпрыемстваў краіны па вытворчасці і пастаўках тавараў лёгкай прамысловасці за першае паўгоддзе 1996 года, гандлёвым прадпрыемствам было пастаўлена 82 працэнты трыкатажных, 131 працэнт панчошна-шкарпэткавых і 46 працэнтаў швейных вырабаў да адпаведнага перыяду мінулага года.

● У мэтах пашырэння гандлёвага супрацоўніцтва і павелічэння паставак беларускіх тавараў у Цюменскую вобласць праведзена работа па стварэнню ТАА «Беларуска-сібірскі гандлёвы дом», дасягнута дамоўленасць аб стварэнні ў яго структуры пастаянна дзеючай выстаўкі беларускіх тавараў у Цюменскай вобласці.

● Продаж імпартных алкагольных напояў за першае паўгоддзе бягучага года склаў у агульным аб'ёме 2,8 працэнта.

● Па стану на пачатак жніўня гандлёвымі прадпрыемствамі камунальнай уласнасці завезена з Малдовы 347 тон садавіны і гародніны і 136 тысяч умоўных бляшанак плодаагародніннных кансерваў і сокаў.

● За сем месяцаў бягучага года Брэсцкай швейнай фабрыкай «Надзея», Баранавіцкай швейнай фабрыкай, АТ «Эліз» г. Дзяржынска, Навагрудскай швейнай фабрыкай накіравана ў гандаль 11 тысяч школьных сукенак, сарафанаў і камплектаў для дзяўчынак, 8 тысяч касцюмаў для хлопчыкаў, 74 тысячы кашуць і 10 тысяч штаноў. У жніўні Брэсцкай і Баранавіцкай фабрыкамі будзе дадаткова пастаўлена 6 тысяч касцюмаў і 2 тысячы штаноў для хлопчыкаў, 2 тысячы сукенак для дзяўчынак.

● Устаноўлены гранічны ўзровень аптовай надбаўкі ў памеры 25 працэнтаў да адпускной цаны на прадукцыю вытворча-тэхнічнага назначэння і тавары народнага спажывання, прадаваемыя (перапрадаваемыя) унутры рэспублікі праз забеспячэнска-збытавыя, аптовыя прадпрыемствы і іншыя суб'екты гаспадарання. Незалежна ад падпарадкаванасці і формаў уласнасці аптовая надбаўка (забеспячэнска-збытавая нацэнка) не можа перавышаць 25 працэнтаў да адпускной цаны, сфарміраванай вытворцам Рэспублікі Беларусь, ці цаны, сфарміраванай аптовым прадаўцом, увёзшым тавары ў рэспубліку, незалежна ад колькасці аптовых прадаўцоў, якія ў гэтым удзельнічалі.

Падрыхтаваў Сяргей РАСОЛЬКА.

РЭЗАНАНС

КАМІТЭТ, ЯКІ ВЫСТУПАЕ Ў АБАРОНУ НАШЫХ ПРАВОЎ

31 ліпеня (№ 191) «Звязда» змясціла інтэрв'ю Міхася Талочкі з кіраўніком Лігі правоў чалавека Беларусі Яўгенам Новікавым. Пасля публікацыі ў рэдакцыю звярталіся многія чытачы па дадатковую інфармацыю аб гэтай праваахоўнай арганізацыі. Разам з тым ёсць у Яўгена Новікава і апаненты. У рэдакцыю даслаў ліст прэс-сакратар Беларускага Хельсінкскага камітэта (БХК) Ігар Рынкевіч. Аўтар допісу не пагаджаецца з ацэнкай дзейнасці гэтай праваахоўнай арганізацыі. Не ўступаючы ў палеміку, Ігар Рынкевіч распавядае пра БХК.

Беларускі Хельсінкскі Камітэт — грамадская арганізацыя, мэта якой — абарона правоў і свабод чалавека. Працэс фарміравання Хельсінкскага Камітэта завяршыўся ў кастрычніку мінулага года. Ініцыятарамі яго стварэння былі вядомыя пісьменнікі, журналісты, юрысты, медыкі, навукоўцы. Сябрамі БХК сталі прадстаўнікі шырокага спектра партый і рухаў, пераважная большасць — беспартыйныя. У Камітэт увайшлі дзеячы беларускіх праваахоўных арганізацый, груп, дзейнасць якіх ці спынілася, ці абмяжоўвалася адным рэгіёнам.

Цесна супрацоўнічае БХК з іншымі праваахоўнымі аб'яднаннямі Заходняй Еўропы, Амерыкі, краін СНД. БХК рыхтуе для НБСЕ справаздачу аб стане правоў чалавека ў Рэспубліцы Беларусь у першай палове 1996 года. А ў лістападзе ў сталіцы Беларусі пройдзе пасяджэнне выканкома міжнароднай Хельсінкскай Федэрацыі.

У Хельсінкскага Камітэта няжорсткая, эфектыўная арганізацыйная структура. Вышэйшым органам БХК з'яўляецца агульны сход. Паміж яго пасяджэннямі працуе Рада з сямі чалавек, якой кіруе Таццяна Працька — Старшыня БХК. Збіраецца дарадчы орган — Назіральны Сойм на чале з Васілём Быкавым. Дзейнічаюць і дзесяць сталых камісій БХК па пэўных прававых праблемах.

БХК вядзе прыём грамадзян, правы якіх былі парушаны, даюцца юрыдычныя кансультацыі. Камітэт рыхтуе экспертныя заключэнні, спрыяе ў адвакацкай дапамозе. 30 мая разам з адпаведнымі міністэрствамі рэспублікі Камітэт правёў «круглы стол» па правах дзіцяці, рыхтуюцца такія ж мерапрыемствы па правах жанчын, вернікаў, ваеннаслужачых з выданнем зборнікаў дакументаў. Камітэт арганізоўвае інспекцыйныя паездкі ў турмы, ваенныя часці.

Для інфармавання грамадскасці краіны і свету публікуюцца заявы, праходзяць прэс-канферэнцыі Хельсінкскага Камітэта. Рыхтуюцца да выхаду бюлетэні БХК і яго рэгіянальных арганізацый, з нашым удзелам выдаецца праваахоўная газета «Круг». Хельсінкскі Камітэт, Беларускі ПЭН-цэнтр і Беларуская асацыяцыя журналістаў для разгляду праблем мас-медыя арганізоўваюць Прэс-клуб.

Важнасць заканадаўчых прапаноў з боку Хельсінкскага Камітэта была пацверджана на сустрэчы кіраўніцтва БХК са Старшынёй Вярхоўнага Савета Сямёнам Шарэцкім. Мы дамовіліся, каб і надалей Камітэт напрамую інфармаваў парламент аб парушэннях правоў чалавека ў Беларусі.

36,6°

ГРЫБЫ ДЗЕЦЯМ ЕСЦІ НЕЛЬГА!

Кожнае лета ў аддзяленне таксікалогіі Маскоўскай дзіцячай клінічнай бальніцы імя Н. Ф. Філатава прывозяць дзяцей з вельмі цяжкімі атручэннямі грыбамі. Не паганкамі, не мухаморамі! Ядомымі падбярозавікамі і падасінавікамі, баравікамі і апенькамі, сабранымі вопытнымі дарослымі грыбнікамі, прыгатаванымі па ўсіх правілах. Дарослым — нічога, а дзеці курчацца ў пакутах на бальнічным ложку.

Чаму?! Чаму ядомыя грыбы такія недабратворныя для дзіцячага арганізма? Аб гэтым мы папрасілі расказаць вядомага таксіколага прафесара Я. М. Луцкага.

Таксіколагі папярэджваюць: для дзяцей любы ядомы грыб можа аказацца смяротна ядавітым. Ахоўныя сістэмы дзіцяці не валодаюць неабходнымі сродкамі, каб забяспечыць бяспеку арганізму пры масіўнай «грыбной агрэсіі».

12 даволі цікавых момантаў з жыцця ядомых грыбоў

1. Ядомыя грыбы (дзікарослыя і спецыяльна культываваныя) утрымліваюць рэчывы, уласцівыя не толькі раслінам, але і жывёльным тканкам. Колькасць іх і, самае галоўнае, канцэнтрацыя не пастаянныя: яны залежаць ад пары года, надвор'я, экалогіі. Летам, асабліва гарачым, з рэдкімі дажджамі, але з дастатковай колькасцю вільгаці, канцэнтрацыя «жывёльных» рэчываў у грыбах у дзесяткі разоў вышэй, чым у грыбах асенніх. Напрыклад, утрыманне таксіну мускарыну можа павысіцца з 1 да 65 працэнтаў! І такі ядомы грыб становіцца па сутнасці ядавітым.

2. Акрамя мускарыну, у грыбных пладовых целах ёсць яшчэ некалькі таксічных пачаткаў. Канцэнтрацыя іх суадносінаў паміж сабой можа вагацца ў шырокіх межах, і дозы таксінаў, бясшкодныя для дарослага арганізма, для дзіцяці становяцца ракавымі.

3. Але і каштоўныя рэчывы (фенілалант, гістыдзін, тыразін, трымеціланін) набываюць небяспечныя ўласцівасці, калі іх накопліваецца вельмі шмат.

4. У саставе сучасных грыбоў выяўляюцца біялагічна актыўныя хімічныя рэчывы з рэзка выяўленай таксічнай уласцівасцю. Знойдзены ў мікрадозах яды, якія ў павышаных канцэнтрацыях смяротныя: шчаўевая, сінільная, гельвелавая кіслоты.

5. Вялізную пагрозу для дзіцяці ўяўляюць накопленыя ў ядомых грыбах мыш'як, магній, кобальт, марганец. І не толькі гэта небяспечна — непрадказальнае нечаканае спалучэнне некалькіх рэчываў...

6. Таксіны і рэчывы, якія ўваходзяць у састаў ядомых грыбоў, не пагражаюць дарослым. А праходзячы розныя ператварэнні ў печані дзіцяці, яны набываюць смяртэльныя ўласцівасці. Праўда, для гэтага неабходны час — атручэнне развіваецца праз 6—35 гадзін пасля грыбнога абеду.

7. Грыбы гэтага сезона зусім не падобныя на тыя, што раслі ў гэтым жа лесе і на гэтай жа паляне ў мінулым годзе. Асноўны састаў рэчываў і знешні выгляд засталіся тымі ж, але памяняліся — і абавязкова! — суадносіны і канцэнтрацыя біялагічна актыўных і ядавітых рэчываў.

8. Найбольш цяжкія атручэнні летнімі грыбамі. На другім месцы па ступені небяспекі — грыбы асеннія.

9. Ператраўленне ідзе ў страўніку і кішэчніку. Рэчывы, якія ўтрымліваюцца ў грыбах, выводзяцца з арганізма (прычым з рознай хуткасцю) пераважна ныркамі, і толькі невялікая колькасць выдаляецца праз кішэчнік. З ядамі ж змагаецца печань і, як правіла, прайграе...

10. Далёка не ўсе ядавітыя грыбныя таксіны, якія накопліваюцца ў ядавітых грыбах, выдаляюцца выварваннем, адмочваннем, высушваннем ці кансервацыяй. Нават апрацаваныя такім чынам грыбы не могуць быць небяспечнымі для дзяцей.

11. Грыбы — прадукт з вялікай колькасцю цяжкараставральных рэчываў, які кепска ператраўляецца. Справіцца з такой ежай пад сілу толькі вельмі здароваму даросламу арганізму з добрым страваваннем і здаровымі печанню і ныркамі.

12. У старых грыбах (і ў пакінутых на перапрацоўку на другія суткі пасля збору) узнікаюць прадукты распаду бялковых і тлушчавых рэчываў. Яды, якія фарміруюцца, выклікаюць парушэнні дзейнасці нервовай сістэмы, расстройства сардэчных скарачэнняў, змяненне функцый дыхання і стрававання.

Дзіцячыя атручэнні ядомымі грыбамі заўсёды праходзяць вельмі цяжка. Лёгкіх выпадкаў не бывае.

Са 100 дзяцей, якія атруціліся грыбамі, дзяцей 5-6 гінуць, а 25—30 становяцца інвалідамі на ўсё жыццё.

Палова пацярпеўшых — дашкольнікі. 30 працэнтаў з іх — дзеці першых трох гадоў жыцця.

Самым маленькім пацыентам у аддзяленні таксікалогіі Філатаўскай бальніцы быў 8-месячны хлопчык, якога накармілі грыбным булёнам з шампіньёнаў.

Вядомы выпадак, калі немаўля атруцілася грыбным таксінам, які ўтрымліваўся ў малаку маці.

ЗАПОМНІЦЕ, БАЦЬКІ!

❑ Грыбы заўсёды хаваюць у сабе для дзіцяці пагрозу нечаканых і грозных наступстваў.

❑ Пласціністыя грыбы (асабліва сыраежкі і да т. п.) выклікаюць асабліва цяжкія атручэнні.

❑ Выключыце зусім грыбы з харчавання дашкольнікаў, а дзецям старэй 7 гадоў грыбы (толькі трубчатыя!) давайце толькі ў выглядзе соусаў — для паху, выключаючы вялікую колькасць пладовых цел.

❑ Чым больш светлы прамежак паміж часам, калі грыбы былі з'едзены, і прыметамі атручэння, тым больш бязрадасная яго карціна і тым цяжэйшыя і небяспечныя наступствы.

❑ Атручэнне грыбамі ніколі не адбываецца само па сабе — не чакайце, што працэс сыдзе на нішто.

❑ Не лячыце дзіця самі. Аказаўшы першую дапамогу, тэрмінова выклікайце «хуткую». Ніколі не адмаўляйцеся шпіталізаваць малыша: жыццё яго вісіць на валаску.

❑ Ніколі не давайце дзіцяці грыбы ў паходзе, далёка ад населеных месцаў, дзе дрэнна з транспартам, няма надзейнай сувязі, дзе вымушаюць жадаць лепшага дарогі — словам, дзе дапамога не прыйдзе хутка.

❑ Выязджаючы на дачу, у сельскую мясцовасць, ідучы ў паход, заўсёды бярыце аптэчку першай дапамогі пры атручэнні грыбамі.

«Здоровье».

СПІС

выбарчых акруг па выбарах дэпутатаў Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, у якіх назначаны паўторныя выбары

(апісанне межаў выбарчых акруг апублікавана ў газетах: «Звязда» за 27 снежня 1994 года, «Народная газета» за 28 снежня 1994 года, «Беларуская ніва» за 5 студзеня 1995 года)

БРЭСЦКАЯ ВОБЛАСЦЬ

Брэсцкая-Заходняя № 1	Бярозаўская № 13
Брэсцкая-Заводская № 4	Кобрынская сельская № 24
Брэсцкая-Усходняя № 5	Пінская-Паўночная № 31
Брэсцкая-Паўднёвая № 6	Пружанская № 34
Баранавіцкая-Славянская № 8	

ВІЦЕБСКАЯ ВОБЛАСЦЬ

Аршанская-Цэнтральная № 58	Віцебская-Першамайская № 62
Аршанская-Задняпроўская № 59	Віцебская-Цэнтральная № 65
Віцебская-Гагарынская № 60	Наваполацкая-Юбілейная № 72

ГОМЕЛЬСКАЯ ВОБЛАСЦЬ

Гомельская-Юбілейная № 76	Гомельская-Пушкінская № 85
Гомельская-Савецкая № 82	Гомельская-Цэнтральная № 86
Гомельская-Прамысловая № 84	Светлагорская-Маладзёжная № 108

ГРОДЗЕНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ

Гродзенская-Будаўнічая № 121	Гродзенская-Прынёманская № 125
Гродзенская-Горкаўская № 122	Гродзенская-Суворaўская № 126
Гродзенская-Заводская № 123	Лідская-Камсамольская № 134
Гродзенская-Праспектаўская № 124	Смаргонская гарадская № 142

МАГІЛЁЎСКАЯ ВОБЛАСЦЬ

(апісанне ўдакладненых межаў выбарчых акруг №№ 152 і 153 апублікавана ў «Магілёўскіх ведамасцях» за 13 снежня 1995 года)

Магілёўская-Ленінская № 146	Магілёўская-Алтайская № 153
Магілёўская-Паўночная № 147	Бабруйская-Ленінская № 155
Магілёўская-Гагарынская № 152	

МІНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ

Барысаўская-Паўночная № 178	Маладзечанская Паўднёва-Усходняя № 198
Заслаўская № 196	Салігорская-Паўночная № 212

ГОРАД МІНСК

Васнецоўская № 219	Слабадская № 234
Ангарская № 221	Чычэрынская № 235
Шабаноўская № 222	Кастрычніцкая № 237
Ташкенцкая № 224	Калінаўская № 243
Купалаўская № 225	Уручская № 245
Маякоўская № 226	Мірашнічэнкаўская № 247
Ракасоўская № 228	Куйбышаўская № 249
Серабранская № 229	Пушкінская № 252
Грушаўская № 231	Харкаўская № 255
Любімаўская № 232	Сухараўская № 257
Ясенінская № 233	Кунцаўшчынская № 258
	Старажоўская № 259

ПРАЕКТ ПРАГРАМЫ БУДЗЕ АБМЕРКАВАНЫ НА РЭСПУБЛІКАНСКАЙ НАРАДЗЕ

Завершана трохмесячная работа групы вучоных, спецыялістаў і практыкаў розных галін навукі, прамысловай і сельскагаспадарчай вытворчасці па распрацоўцы Праграмы «Асноўныя напрамкі сацыяльнага і эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь да 2000 года».

Як паведаміла Галоўнае ўпраўленне грамадска-палітычнай інфармацыі Адміністрацыі Прэзідэнта, Аляксандр Лукашэнка мае намер правесці шырокае абмеркаванне асноўных палажэнняў праграмы 23 жніўня на рэспубліканскай нарадзе. У яе рабоце прымуць удзел не толькі вышэйшыя службовыя асобы дзяржавы, але і прадстаўнікі працоўных калектываў, вучоныя, упраўленцы і работнікі вытворчасці, прадпрымальнікі і грамадскія дзеячы Беларусі. Нарада, як падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка, стане менавіта тым рэальным «круглым сталом», за якім людзі, ад рабочага да міністра, у шчырай і адкрытай дыскусіі будуць вырашаць галоўнае дзяржаўнае пытанне, -- як дабіцца паляпшэння жыцця народа.

Менавіта такі «круглы стол» без дэмагогіі і палітыканства сёння патрэбны Беларусі, падкрэсліваецца ў паведамленні ўпраўлення.

БЕЛТА.

МІНІСТРЫ АБАРОНЫ СНД -- СУПРАЦЬ НОВАГА ВІТКА ГОНКІ ЎЗБРАЕННЯЎ

Міністры абароны дзяржаў--удзельніц Садружнасці лічаць, што расшырэнне Паўночнаатлантычнага альянсу на Усход можа прывесці да блокавага процістаяння і новага вітка гонкі ўзбраенняў.

Гэта пазіцыя кіраўнікоў ваенных ведамстваў незалежных краін адлюстравана ў спецыяльным камюніке, якое падпісалі ў Маскве ўдзельнікі Савета міністраў абароны краін СНД. Такі адзін з галоўных вынікаў праведзенай 14 жніўня ў расійскай сталіцы чарговай сустрэчы кіраўнікоў ваенных ведамстваў рэспублік. Удзельнікі яе, у прыватнасці, адзначылі, што імкненне НАТО да расшырэння неапраўданае, бо на сённяшні дзень не існуе дзвюх сістэм, якія процістаяць адна адной. У сувязі з гэтым яны выказалі надзею, што кіруючыя дзяржаўныя органы краін блока перагледзяць свае намеры. Камюніке падпісалі ўсе міністры абароны, якія прысутнічалі на сустрэчы, за выключэннем украінскага.

БЕЛТА.

ПАСТАНОВЫ ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА САВЕТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Аб узнагароджанні Савельева Г.У. Ганаровай граматай Прэзідыума Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Прэзідыум Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

За шматгадовую плённую працу ў галіне адукацыі ўзнагародзіць рэктара Гомельскага абласнога інстытута павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кіруючых работнікаў і спецыялістаў адукацыі **Савельева** Генадзя Уладзіміравіча Ганаровай граматай Прэзідыума Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С.ШАРЭЦКІ

23 ліпеня 1996 г. г. Мінск. № 509-XIII

Аб узнагароджанні Фісейкі У.А. Ганаровай граматай Прэзідыума Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Прэзідыум Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

За шматгадовую добрасумленную працу ў сферы кіравання, актыўную грамадскую дзейнасць узнагародзіць намесніка старшыні Брэсцкага абласнога Савета калгасаў **Фісейку** Уладзіміра Аляксеевіча Ганаровай граматай Прэзідыума Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С.ШАРЭЦКІ

23 ліпеня 1996 г. г. Мінск. № 510-XIII

Аб узнагароджанні Шыловіч М.Ф. Ганаровай граматай Прэзідыума Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Прэзідыум Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

За шматгадовую добрасумленную працу ў фінансавай сістэме ўзнагародзіць загадчыцу фінансавым аддзелам Рагачоўскага гарадскога выканаўчага камітэта **Шыловіч** Марыю Фёдараўну Ганаровай граматай Прэзідыума Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С.ШАРЭЦКІ

23 ліпеня 1996 г. г. Мінск. № 511-XIII

Аб узнагароджанні работнікаў санітарна-эпідэміялагічнай службы Ганаровай граматай Прэзідыума Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Прэзідыум Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

За шматгадовую плённую працу ў галіне санітарна-эпідэміялагічнага абслугоўвання насельніцтва ўзнагародзіць Ганаровай граматай Прэзідыума Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь:

Раскіна Міхаіла Уладзіміравіча — намесніка галоўнага ўрача Віцебскага гарадскога цэнтра гігіены і эпідэміялогіі.

Раманоўскага Іосіфа Вітольдавіча — дэкана медыка-прафілактычнага факультэта Мінскага дзяржаўнага медыцынскага інстытута.

Чаропку Анатоля Міхайлавіча — галоўнага дзяржаўнага санітарнага ўрача Слонімскага раёна.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С.ШАРЭЦКІ

23 ліпеня 1996 г. г. Мінск. № 512-XIII

КРЫМІНАЛ

НАРОДНЫМ СУДОМ ЛІДСКАГА РАЁНА АСУДЖАНЫ РАБОТНІЦА ШКЛОЗАВОДА «НЁМАН» І ДЫРЭКТАР РАСІЙСКАЙ ФІРМЫ

Як паведамілі БелаПАН у народным судзе Лідскага раёна, за крадзеж у асабліва буйных памерах шляхам махлярства да 10 гадоў пазбаўлення волі з адбываннем пакарання ў калоніі ўзмоцненага рэжыму, канфіскацыяй аўтамабіля «Опель-Рэкорд» і спагнаннем на карысць шклозавода «Нёман» 598 мільёнаў рублёў прыгавораны дырэктар адной з расійскіх фірмаў. Рашэнне раённага суда будзе абскарджана ў судзе вышэйстаячай інстанцыі. Работніцы шклозавода «Нёман», якая праходзіла па гэтай жа справе, Гродзенскі абласны суд ужо змяніў першапачаткова прызначаную меру пакарання ў выглядзе ўмоўнага асуджэння да пазбаўлення волі з абавязковым прыцягненнем да працы — на папраўчыя работы па месцы працы на працягу двух гадоў. Крымінальная справа ўзбуджалася пракурорам вобласці па матэрыялах абласнога ўпраўлення Камітэта дзяржаўнай бяспекі рэспублікі.

Алег САКАЛОЎ, БелаПАПН.

СЁННЯ

СОНЦА

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск –	5.48	20.39	14.51
Віцебск –	5.34	20.33	14.59
Магілёў –	5.37	20.28	14.51
Гомель –	5.41	20.19	14.38
Гродна –	6.05	20.51	14.46
Брэст –	6.09	20.49	14.40

МЕСЯЦ

Маладзік 14 жніўня

ІМЯНІНЫ

Пр. Антонія, Касмы

К. Роха, Стэфана

НАДВОР'Е

Сёння ўдзень па рэспубліцы чакаецца воблачнае з праясненнямі надвор'е, месцамі кароткачасовыя дажджы, навальніцы. Тэмпература паветра ў Гродне — 20—22, Брэсце, Віцебску, Мінску — 21—23, Магілёве — 23—25, Гомелі — 25—27 грудасаў.

У наступныя двое сутак пераменная воблачнасць, па паўднёва-заходняй палавіне рэспублікі месцамі пройдуць дажджы, навальніцы. Тэмпература ўначы — 12—17, удзень — 21—26 градусаў цяпла.

Віншуем з днём нараджэння **Ядвігу Канстанцінаўну РАСОЛЬКА** з гарпасёлка Смілавічы Чэрвеньскага раёна. Любая матуля, жадаем табе найперш моцнага здароўя, шчасця, доўгіх гадоў жыцця і яшчэ — веры ў лепшае ў наш няпросты час.

З павагай і любоўю

сыны Аляксандр, Сяргей, нявестка Надзея.

Панядзелак, 19 жніўня

Беларускае тэлебачанне
7.30 Ранішні кактэйль.
7.50 Эканамікст. Нерухомасць.
8.00 «Прызыўнікі». Маст. фільм.
8.55 «Лёгкі хлеб», «Пікі-жаўтароцік». Мультфільмы.
9.30 «Прыгоды Бураціна». Маст. фільм. 1-я і 2-я серыі.
11.40 Фінансавы час.
12.00 «Залатыя ключы». Тэлефестываль народнай творчасці.
12.45 Прэс-імпрэза. «Лячэбнае галаданне: за і супраць».
13.25 Экран беларускага кіно. «Крыж на зямлі і поўня ў небе».
15.00 Навіны.
15.10 «Фліпер». Тэлесерыял.
15.35 Тэлеанонс.
15.40 «Тэатральныя гісторыі». Маст. фільм.
16.25 «На добры лад». Перадача з Віцебска.
16.55 Параграф. Прэс-канферэнцыя з супрацоўнікамі Мінскага гарадскога цэнтра занятасці насельніцтва.
17.20 Музычны антракт.
17.30 Чарнобыль: праблемы і вырашэнні. Дабрачыннасць Еўрапарламента.
18.05 Фінансавы час.
18.25 Эканамікст. Нерухомасць.
18.35 «Тройчы па адным». Музычная перадача MTV.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.05 «Рызыка-версія». Тэлегульня.
19.35 «Гэта мы не праходзілі...» Эканамічная праграма.
19.55 Беларускі дом. Мастацка-публіцыстычная праграма.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.50 Спартыўны тэлекур'ер.
22.05 «Вяселле старэйшага брата». Маст. фільм.
23.15 Музычны салон Элеаноры Язерскай. Госць праграмы — спявачка Сабіна.
24.00 Навіны.

ГРТ
14.00 Навіны.
14.20 «Рыцар Адважнае Сэрца».
14.45 Марафон-15.
15.00 Зорная гадзіна.
15.40 «Элен і хлопцы».
16.05 Свята «Ператтварэнне Гасподне» ў Храме Хрыста Збавіцеля.
16.30 «Вакол свету».
17.00 Навіны.
17.20 «Новая ахвяра». Серыял.
18.10 Гадзіна пік.
18.35 «Адгадай мелодыю».
19.00 «Мы». Аўтарская праграма.
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.45 Фантастычны дэтэктыў «Багз — электронныя жучкі-1». «За межамі «вулея».
22.40 Навіны.
22.50 «Лінія кіно». Фільм Сяргея Сяльянава «Дзень анёла».

Канал «Расія»
16.50 «Чэленджэрс». Серыял.
17.20 Экспавеснік. Кампанія Ай-Ці-І прадстаўляе.
17.30 L-клуб.
18.15 «Лебядзінае возера» на падмостках «Калізея».
19.00, 22.00, 22.55 Весткі.
19.35 «Санта-Барбара».
20.30 Джэнтльмен-шоу.
21.00 Надвор'е.
21.05 «Сём дзён пасля забойства». Маст. фільм.
22.45 «Навінкі ад «ТБ-медыа».
23.10 З хуткасцю гуку.
23.40 Прыватная калекцыя. «Японскі дзённік». Частка 1-я.

Санкт-Пецярбург
12.55, 13.55, 15.00, 16.55, 18.55, 22.00 Інфарм ТБ.
13.10 Тэрмін адказу — сёння.
13.40 Парады садаводам.
14.05 «Камо грядеши». Маст. фільм (Італія). 1-я серыя.
15.15 «Першае каханне». Серыял.
16.05 «Парад парадаў» прадстаўляе групу «Мегаполіс».
16.40 Тэлеслужба бяспекі.
17.05 «Філасофія па Філу». Серыял.
17.25 Стыль жыцця.
17.30 «Нікало Паганіні». Маст. фільм. 1-я серыя.
18.40 Вялікі фестываль.
19.15 Спорт.
19.20 «Першае каханне». Серыял.
20.10 Р. Персел. «Хаджэнне ў Сібір».
20.40 Тэлеслужба бяспекі.
20.50 Спартыўны агляд.
21.00 «Камо грядеши». Маст. фільм. 1-я серыя.
22.15 «Нікало Паганіні». Маст. фільм. 1-я серыя.

НТБ
6.00 Анонс тыдня.
6.05 Лепшыя цыркі свету. «Цудоўныя імгненні цырка» (Францыя). 1-я частка.
7.10 Маст. фільм «Авіяпошта» (Францыя).
8.05 Маст. фільм «Інквізітар: калодзеж і маятнік» (ЗША).
9.20 Дак. фільм «Загадкі Бібліі» (ЗША).
9.45 Маст. фільм «У папа быў сабака...»
11.00 Маст. фільм «Дзікая штучка» (ЗША).
12.50 Мультфільм.
13.00 Сёння.
13.20 Маст. фільм «Рабінавыя ночы».

«Расійскія універсітэты»
15.00 Урокі Феміды. Тэлеконкурс.
15.30 Ігра на палітры ў чатыры рукі.
16.00 Музычныя навіны.
16.10 «Адзінокі кароль». Ю. Брынер.
16.45 Навіны.

НТБ
17.00 Дак. фільм «Дзікая прырода: барацьба за жыццё».
17.30 Футбольны клуб.
18.00, 21.00, 23.00 Сёння.
18.35 Дак. фільм «У тылу праціўніка» (ЗША).
19.00 Маст. фільм «Дачка пасла».
21.35 Гадзіна серыяла. «Дом жахаў Хамера». 4-я серыя «Адзначаны сатаной» (ЗША).
22.30 Часінка.
23.20 Тэніс у поўнач.

Аўторак, 20 жніўня

Беларускае тэлебачанне
7.30 Ранішні кактэйль.
7.50 Эканамікст.
8.00 Навіны.
8.15 Аўта-парк.
8.30 Абібок.
9.00 «Запрашаем, калі ласка!», «Ах, прынцэса!» Мультфільмы.
9.30 «Усё пра ўсё». Інфармацыйна-пазнавальная праграма.
9.55 «Гэта мы не праходзілі...» Эканамічная праграма.
10.10 Тураб'ектыў.
10.30 «Рэкс — верны сябар паліцэйскага». Тэлесерыял.
11.25 «Сусвет». Навукова-папулярны часопіс.
12.15 Акалада. Музычна-забаўляльная праграма.
12.45 «Вязень замка Іф». Маст. фільм (СССР—Францыя). Фільм 1-ы.
15.00 Навіны.
15.15 «Фліпер». Тэлесерыял.
15.40 «Ірына Оціева». Фільм-канцэрт.
16.05 Беларускі мерыдыян. Ільняны шлях.
16.35 Канцэртны сезон. Папулярныя класічныя творы ў выкананні зорак сусветнага і айчыннага мастацтва.
17.20 Урокі Наталлі Навакылавай.
17.50 Музычны антракт.
18.00 «Тайны старажытных пячор». Дак. фільм.
18.15 «Будзьце здаровы».
18.25 Эканамікст.
18.35 «Тройчы па адным». Музычная перадача MTV.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.00 Вертыкаль. Улада і адказнасць. Інтэрв'ю старшыні Магілёўскага аблвыканкома А. М. Кулічкова.
19.30 Футбол. Кубак УЕФА. «Дынама-93» (Мінск)—«Хельсінгборг» (Швецыя). У перапынку (20.15) — Калыханка.
21.20 Панарама.
22.05 Хроніка жніва-96.
22.25 «Зоркі» на экране. Маст. фільм «Палтэргейст-90».
23.50 «Чалавек у рамцы». Мультфільм для дарослых.
24.00 Навіны.

ГРТ
8.00 Навіны.
8.15 «Новая ахвяра».
9.50 «Смехапанарама».
10.20 «Кутх і мышы». Мультфільм.
10.30 «Адгадай мелодыю».
11.00 Навіны (з сурдаперакладам).
11.10 У эфіры тэлерадыёкампанія «Мір». «Мы і рынак».
11.55 «Чатыры танкісты і сабака». Серыял.
12.45 «Аляксей Глазырын. Каб памяталі...» Аўтарская праграма Л. Філатава.
13.30 Каханне з першага погляду.
14.00 Навіны (з сурдаперакладам).
14.20 «Рыцар Адважнае Сэрца».
14.45 Квар'етэ «Вясёлая квампанія».
14.55 Мульцітролія.
15.10 Чароўны свет, ці Сінема.
15.40 «Элен і хлопцы».
16.05 ...Да шаснаццаці і старэй.
16.30 «Вакол свету». Па старонках перадачы «Клуб падарожнікаў».
17.00 Навіны.
17.20 «Новая ахвяра».
18.10 Гадзіна пік.
18.35 «Адгадай мелодыю».
19.00 «Тэма».
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.35 Праграма перадач.
20.40 Святлана Кручкова і Алег Барысаў у камедыі «Жаніцьба».
22.35 Навіны.
22.45 «Брава, маэстра!» Канцэрт Вячаслава Дабрыніна.

Канал «Расія»
16.00, 19.00, 22.30, 23.40 Весткі.
16.20 Музыка ўсіх пакаленняў.
16.35 Залежыць ад цябе.
16.50 «Чэленджэрс». Серыял.
17.20 Тэлечасопіс «Здароўе».
17.30 Спяваюць драматычныя артысты.
18.00 Нічога, акрамя...
18.15 Момант ісціны.
19.35 «Санта-Барбара».
20.30 «Гарадок». Забаўляльная праграма.
21.00 Надвор'е.
21.05 Футбол. «Спартак» (Масква)—«Краацыя» (Загрэб).
23.30 Навінкі ад «ТБ-медыа».
23.50 «Японскі дзённік». Частка 2-я.

Санкт-Пецярбург
11.55, 12.55, 13.55, 15.00, 16.55, 18.55, 22.00 Інфарм ТБ.
12.05 «Першае каханне». Серыял.
13.10 Тэрмін адказу — сёння.
13.40 Парады садаводам.
14.05 «Камо грядеши». 2-я серыя.
15.10 «Нікало Паганіні». 2-я серыя.
16.15 «Рытм, рытм, рытм». Фільм-канцэрт.
16.40 Тэлеслужба бяспекі. «Па-за законам».
17.05 «Філасофія па Філу». Серыял.
17.25 Стыль жыцця.
17.30 «Цікаўнае сланяня». Мультсерыял.
17.40 Паказвае Ленінградская АТК.
18.40 Вялікі фестываль.
19.15 Спорт.
19.20 «Першае каханне». Серыял.
20.10 «Пецярбургскі акорд». Фільм, прысвечаны І Міжнароднаму фестывалю аўтарскай песні.
20.40 Тэлеслужба бяспекі.
20.50 Спартыўны агляд.
21.00 «Камо грядеши». 2-я серыя.
22.15 «Нікало Паганіні». 2-я серыя.

НТБ
6.00, 13.00 Сёння.
6.15 «Валадар джунгляў». Маст. фільм (Германія). 2-я серыя.
6.40 «Авіяпошта». Серыял.
7.35 Маст. фільм «Гісторыя Давіда. «Гнаны» (ЗША).
9.10 Дак. фільм «Загадкі Бібліі».
9.30 Маст. фільм «Дачка пасла ЗША».
11.15 Маст. фільм «Маэстра з нітачкай».
12.45 Мультфільм.
13.20 Гадзіна серыяла. «Дом жахаў Хамера». 4-я серыя «Адзначаны сатаной» (ЗША).

«Расійскія універсітэты»
15.00 Мы жывём у Гжэлі.
15.30 Гаспадар цьмы і святу. Л. Андрэеў.
16.00 Музычныя навіны.
16.10 «Рок лёсу». Элвіс Прэслі.
16.45 Навіны.

НТБ
17.00 Дак. фільм «Дзікая прырода: барацьба за жыццё».
17.30 Жаночыя гісторыі. «Зачараваная Зоі». 3-я серыя.
18.00, 21.00, 23.00 Сёння.
18.35 Дак. фільм «Жанчыны ў падполлі» серыяла «Шпіёны» (ЗША).
19.00 М. Макдауэл у фільме «Шалёная поўня» (Вялікабрытанія).
21.35 «Дом жахаў Хамера». 5-я серыя «Кроватачывы дом» (ЗША).
22.30 Часінка.
23.20 Вялікі рынг.
23.50 Меламанія: «Брус Спрынгсцін».

Серада, 21 жніўня

Беларускае тэлебачанне
7.30 Ранішні кактэйль.
7.50 Эканамікст.
8.00 Навіны.
8.15 «І зноў аперэта». Музычны фільм.
8.55 «Вясёлы падманшчык». Мультфільм.
9.15 «Рыжы, сумленны, закаханы». Маст. фільм 1-я і 2-я серыі.
11.45 Відзьма-нявідзьма.
12.45 «Імгненні кахання». Фільм-канцэрт.
13.15 «Вязень замка Іф». Маст. фільм. Фільм 2-і.
15.00 Навіны.
15.15 «Фліпер». Тэлесерыял.
15.40 «Як нараджаецца музыка?» Сустрэча з юным кампазітарам Лерай Янкоўскай.
16.00 «Вясковыя канікулы». Маст. фільм.
16.30 «Сядзіба». Праграма для дачнікаў.
16.55 Крэда. Праблемы рыбнай прамысловасці Беларусі.
17.15 Госці ў хату. Развіццё тэлекамунікацый у свеце.
17.45 Музычны антракт.
17.55 Майстэрня. Мастакі Адольф Гугель і Раіса Кудрэвіч.
18.25 Эканамікст.
18.35 «Тройчы па адным». Музычная перадача MTV.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.05 «Рэкс — верны сябар паліцэйскага».
20.00 «Хто гэта?» Тэлегульня.
20.05 Супергол.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.05 «Фуэтэ». Маст. фільм.
23.45 Каралеўскае паляванне.
0.25 Навіны.

ГРТ
17.00 Навіны.
17.20 «Новая ахвяра».
18.10 Гадзіна пік.
18.35 «Адгадай мелодыю».
19.00 «У пошуках страчанага». Я. Самойлаў. Вядучы — Г. Скараходаў.
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.35 Праграма перадач.
20.40 Аляксандр Калягін у фільме «Верай і праўдай».
23.15 Навіны.
23.25 Аркестр Каўнта Бейсі ў Маскве.

Канал «Расія»
6.30 Ранішні экспрэс.
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00, 0.35 Весткі.
7.20 «Мак і Матлі». Серыял.
7.50 Час дзелавых людзей.
8.00 Працсей простага.
8.30 Наш сад.
9.00 «Санта-Барбара».
9.55 Тавары — поштай.
10.20 «Санта-Барбара».
16.20 Музыка ўсіх пакаленняў.
16.35 «Чэленджэрс». Серыял.
17.05 «Калі пясок узыдзе». Мультфільм.
17.20 Экспавеснік. Кампанія Ай-Ці-І «Матор-шоу».
17.30 Свая гульня.
18.00 Лідэр-прагноз.
18.30 Якія маладыя мы былі.
19.05 Футбол. «Аланія» (Уладзікаўказ)—«Глазга Рэйнджэрс». У перапынку — Весткі.
21.00 «Санта-Барбара».
21.55 Надвор'е.
22.05 Навінкі ад «ТБ-медыа».
22.15 Музыка ўсіх пакаленняў.
22.30 Подыум.
23.00 «Лох — пераможца вады». Маст. фільм.

Санкт-Пецярбург
11.55, 12.55, 13.55, 15.05, 16.55, 18.55, 22.00 Інфарм ТБ.
12.05 «Першае каханне». Серыял.
13.10 Тэрмін адказу — сёння.
13.40 Парады садаводам.
14.05 «Камо грядеши». 3-я серыя.
15.15 «Агрыпіна Раганава». Тэлефільм.
16.20 Санеты У. Шэкспіра чытае Ігар Озераў.
16.40, 20.40 Тэлеслужба бяспекі.
17.05 «Філасофія па Філу». Серыял.
17.25 Стыль жыцця.
17.30 «Цікаўнае сланяня». Мультсерыял.
17.40 Паказвае Ленінградская АТК.
18.40 Вялікі фестываль.
19.15 Спорт.
19.20 «Першае каханне». Серыял.
20.10 Толькі без панікі.
20.50 Спартыўны агляд.
21.00 «Камо грядеши». 3-я серыя.
22.20 Кубак «19 жніўня». Футбольна-канцэртнае шоу.

НТБ
6.00, 13.00 Сёння.
6.15 Маст. фільм «Валадар джунгляў». 3-я серыя.
6.40 «Авіяпошта». Серыял. Заключная серыя.
7.40 Маст. фільм «Длінжэр» (ЗША).
9.25 Дак. фільм «Загадкі Бібліі».
9.50 Маст. фільм «Шалёная поўня».
11.40 Маст. фільм «Маскоўскае каханне».
13.20 «Дом жахаў Хамера». 5-я серыя «Кроватачывы дом».

«Расійскія універсітэты»
14.30 XX стагоддзе ў кадры і за кадрам.
15.20 «Чуткі пра мяне».
15.40 Тэатр аднаго мастака.
16.00 Музычныя навіны.
16.10 «Народжаная зоркай». Лайза Мінеллі.
16.45 Навіны.

НТБ
17.00 Дак. фільм «Дзікая прырода: барацьба за жыццё».
17.30 Жаночыя гісторыі «Зачараваная Зоі».
18.00, 21.00, 23.00 Сёння.
18.35 Дак. фільм «Майстры дэзінфармацыі». Серыял.
19.00 Б. Рэйнолдс у фільме «Паліцэйскі і бандыт» (ЗША).
20.40 Доктар Вугал.
21.35 «Дом жахаў Хамера». 6-я серыя «Карпацкі арол».
22.30 Часінка.
23.20 Супермотакрос.
23.50 Кафэ «Абломаў».

Чацвер, 22 жніўня

Беларускае тэлебачанне
7.30 Ранішні кактэйль.
7.50 Эканамікст.
8.00 Навіны.
8.15 «Вяскоўцы». Смалявіцкі раён.
8.45 Госці ў хату. Два бакі навукі.
9.15 «Тайна вострава, што спявае». Маст. фільм.
10.15 Каралеўскае паляванне.
10.55 «Рэкс — верны сябар паліцэйскага».
11.50 Музыка без межаў. Музычна-інфармацыйная праграма.
12.30 «Замовы бабы Сашы». Дак. фільм.
12.45 «Гультай». Маст. фільм з субцітрамі (Індыя). 1-я і 2-я серыі.
15.00 Навіны.
15.15 «Фліпер». Тэлесерыял.
15.40 «Памежжа». Перадача з Гродна.
16.10 «Ход сланом». Маст. фільм.
16.20 Педагагічны экран. Жнівеньская нарада настаўнікаў.
17.20 Урокі Наталлі Навакылавай.
17.50 Музычны антракт.
18.00 Творцы. Майстры мастацтваў Беларусі на 1-й дэкадзе ў Маскве (1940 г.).
18.25 Эканамікст.
18.35 «Тройчы па адным». Музычная перадача MTV.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.05 «Рэкс — верны сябар паліцэйскага».
20.05 «Оскар». Тэлегульня.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Хроніка жніва-96.
22.15 «Чалавек з бульвара Капуцынаў». Маст. фільм.
23.55 «Крок». Праграма для моладзі.
0.25 Навіны.

ГРТ
17.00 Навіны.
17.20 «Новая ахвяра».
18.10 Гадзіна пік.
18.35 Лато-Мільён.
19.00 Дзіўныя гісторыі ў праграме «Мая сям'я».
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.35 Праграма перадач.
20.40 Фільм Сяргея Салаўёва «Аса».
23.25 Навіны.
23.35 «Абоз». Шоу Івана Дзямідава.

Канал «Расія»
6.30 Ранішні экспрэс.
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00, 22.55 Весткі.
7.20 «Мак і Матлі». Серыял.
7.50 Час дзелавых людзей.
8.00 Працсей простага.
8.30 Джэнтльмен-шоу.
9.00 «Санта-Барбара».
9.55 Тавары — поштай.
10.20 «Ад'ютант яго правасхадзіцельства». 4-я серыя.
16.20 Музыка ўсіх пакаленняў.
16.35 Залежыць ад цябе.
16.50 «Чэленджэрс». Серыял.
17.20 Ваш партнёр. «Дамашні лекар».
17.30 Суайчыннікі.
18.00 Тэлескоп.
18.30 Нічога, акрамя...
18.40 «Цёмная» для М. Гарбачова.
19.35 «Санта-Барбара».
20.30 Сам сабе рэжысёр.
21.00 Надвор'е.
21.05 «Элітны атрад». Маст. фільм (ЗША).
22.45 Навінкі ад «ТБ-медыа».
23.10 Адамаў яблык.
23.55 «Японскі дзённік». Частка 3-я.

Санкт-Пецярбург
11.55, 12.55, 13.55, 15.00, 16.55, 18.55, 22.00 Інфарм ТБ.
12.05 «Першае каханне». Серыял.
13.10 Тэрмін адказу — сёння.
13.40 Парады садаводам.
14.05 «Камо грядеши». 4-я серыя.
15.15 «Нікало Паганіні». 3-я серыя.
16.20 «Музычныя серады ў М. А. Рымскага-Корсакава».
16.40, 20.40 Тэлеслужба бяспекі.
17.05 «Філасофія па Філу». Серыял.
17.25 Стыль жыцця.
17.30 «Цікаўнае сланяня». Мультсерыял.
17.40 Паказвае Ленінградская АТК.
18.40 Вялікі фестываль.
19.15 Спорт.
19.20 «Першае каханне». Серыял.
20.05 «І хлеб, і песня». Фільм-канцэрт.
20.50 Спартыўны агляд.
21.00 «Камо грядеши». 4-я серыя.
22.15 «Нікало Паганіні». 3-я серыя.

НТБ
6.00, 13.00 Сёння.
6.15 Маст. фільм «Валадар джунгляў». 4-я серыя.
6.40 «Натуральная хлусня». Серыял (Вялікабрытанія). 1-я серыя.
7.35 Маст. фільм «Псіх-аўт» (ЗША).
9.00 Дак. фільм «Загадкі Бібліі».
9.25 Маст. фільм «Паліцэйскі і бандыт».
11.00 Маст. фільм «Таёжная аповесць».
12.35 Мультфільм.
13.20 «Дом жахаў Хамера». 6-я серыя «Карпацкі арол».

«Расійскія універсітэты»
14.45 Ансамбль «Руставі». Грузінская духоўная музыка.
15.00 XX стагоддзе ў кадры і за кадрам. «Ханжонкаў і К». Частка 1-я.
16.00 Музычныя навіны.
16.10 «Актрыса і зорка».
16.45 Навіны.

НТБ
17.00 Дак. фільм «Дзікая прырода: барацьба за жыццё».
18.00, 21.00, 23.00 Сёння.
18.35 Дак. фільм «Ворагі ўнутраныя». Серыял «Шпіёны» (ЗША).
19.00 Маст. фільм «Паліцэйскі і бандыт-2». (ЗША).
20.45 Доктар Вугал.
21.35 «Дом жахаў Хамера». 7-я серыя «Вартавы апраметнай».
22.30 Часінка.
23.20 Кіно не для ўсіх. Маст. фільм «Няшчасны выпадак» (Вялікабрытанія).

Пятніца, 23 жніўня

Беларускае тэлебачанне
7.30 Ранішні кактэйль.
7.50 Эканамікст.
8.00 Навіны.
8.15 Да Дня незалежнасці Украіны. Фестываль «Песенны вернісаж».
9.00 «Выпадак у Чорнай пячоры». Маст. фільм (Румынія).
10.15 «Я малюю чырвоны лес». Мультфільм.
10.30 «Люстэрка». Праграма для жанчын.
10.50 «Рэкс — верны сябар паліцэйскага».
11.45 Роднае слова. Тэлечасопіс.
12.05 «І зноў музыка». Фільм-канцэрт.
12.45 Класіка на экране. «Стэп». Маст. фільм. 1-я і 2-я серыі.
15.00 Навіны.
15.15 «Фліпер». Тэлесерыял.
15.40 «Спораўскія жарты». І абласны фестываль гумару. Перадача з Брэста.
16.15 «Асенняя дарога да маці». Маст. фільм.
16.55 ШАНС. Адказы на пісьмы гледачоў.
17.25 Канцэртны сезон. «Віртуозы Масквы» на Беларусі.
18.25 Эканамікст.
18.35 «Тройчы па адным». Музычная перадача MTV.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.05 «Рэкс — верны сябар паліцэйскага».
20.05 «Міжнародны кур'ер». Падзеі, факты, каментарыі.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.10 Ані Жырардо ў маст. фільме «Кожнаму сваё пекла» (Францыя).
23.55 «12, ці На ноч гледзячы».
0.15 Навіны.
0.30 Акалада. Музычна-забаўляльная праграма.

ГРТ
16.30 Жараб'ёўка Лігі чэмпіёнаў па футболу сезона 1996-1997 гг.
17.00 Навіны.
17.20 «Новая ахвяра».
18.15 Чалавек і закон.
18.45 «Поле цудаў».
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.35 Праграма перадач.
20.40 Вялікія сышчыкі: Шэрлак Холмс і доктар Ватсан у фільме «Знаёмства».
22.00 Погляд.
22.45 Навіны.
22.55 Начная кіназала. Рамантычная камедыя «Цвёрдае абяцанне».

Канал «Расія»
6.30 Ранішні экспрэс.
7.00, 10.00, 16.00, 22.00, 23.00 Весткі.
7.20 «Мак і Матлі». Серыял.
7.50 Час дзелавых людзей.
8.00 Свая гульня.
8.30 Сам сабе рэжысёр.
9.00 «Санта-Барбара».
9.55 Тавары — поштай.
10.20 Гандлёвы дом «Ле Монці».
10.35 «Ад'ютант яго правасхадзіцельства». 5-я серыя.
16.20 Музыка ўсіх пакаленняў.
16.35 Залежыць ад цябе.
16.50 «Чэленджэрс». Серыял.
17.20 Мой Кроха і я.
17.30 Эх, дарогі!
18.00 5 гадоў без генсека.
18.30 Вертыкаль.
19.35 «Санта-Барбара».
20.30 Раз на тыдзень.
20.55 Надвор'е.
21.00 «Кола асуджаных». Маст. фільм.
22.50 Навінкі ад «ТБ-медыа».
23.15 «Хіт па заказу». Эстрадны спектакль.
0.10 «Сенсацыя». Маст. фільм (ЗША).

Санкт-Пецярбург
11.55, 12.55, 13.55, 15.00, 16.55, 18.55, 22.00 Інфарм ТБ.
12.05 «Першае каханне». Серыял.
13.10 Тэрмін адказу — сёння.
13.40 Парады садаводам.
14.05 «Камо грядеши». 5-я серыя.
15.10 «Нікало Паганіні». 4-я серыя.
16.20 «Мелодыі кахання». Фільм-канцэрт.
16.40, 20.40 Тэлеслужба бяспекі.
17.05 «Філасофія па Філу». Серыял.
17.30 Стыль жыцця.
17.40 Паказвае ленінградская АТК.
18.40 Вялікі фестываль.
19.15 Спорт.
19.20 «Першае каханне».
20.50 Спартыўны агляд.
21.00 «Камо грядеши». 5-я серыя.
22.10 Як быць каханымі.
22.30 «Нікало Паганіні». 4-я серыя.

НТБ
6.00, 13.00 Сёння.
6.15 «Валадар джунгляў». 5-я серыя.
6.40 «Натуральная хлусня». 2-я серыя.
7.40 Маст. фільм «Вецер з усходу» (Францыя, Швейцарыя).
9.30 Дак. фільм «Загадкі Бібліі».
9.55 Маст. фільм «Паліцэйскі і бандыт-2» (ЗША).
11.35 Маст. фільм «Балотная стрыт, ці Сродак супраць секса».
12.50 Мультфільм.
13.20 «Дом жахаў Хамера». 7-я серыя «Вартавы апраметнай».

«Расійскія універсітэты»
14.35 Лексікон гісторыі культуры.
15.00 XX стагоддзе ў кадры і за кадрам. «Ханжонкаў і К». Частка 2-я.
16.00 Музычныя навіны.
16.10 Востраў.
16.45 Навіны.

НТБ
17.00 Дак. фільм «Дзікая прырода: барацьба за жыццё».
17.30 Футбольны клуб.
18.00, 21.00, 23.00 Сёння.
18.35 Дак. фільм «Выкраданне атамнай бомбы». Серыял «Шпіёны».
19.00 Маст. фільм «Непакорлівае сэрца» (ЗША).
20.45 Доктар Вугал.
21.35 «Дом жахаў Хамера». 8-я серыя «Час ведзьмаў» (ЗША).
22.30 Часінка.
23.20 Маст. фільм «Шугарлэндэкспрэс» (ЗША).
1.10 Начны канал. Эратычныя шоу свету.

Субота, 24 жніўня

Беларускае тэлебачанне
8.00 Навіны.
8.15 Да Дня незалежнасці Украіны. «На Дняпры».
8.25 «Сугучнасць». Перадача з Гродна.
8.45 «Лёс мой і надзея». Сацыяльная рэабілітацыя інвалідаў.
9.20 «Існасць». Духоўная праграма.
9.50 Здароўе. «Беларускі цэнтр рэпрадукцыі і генетыкі».
10.15 Урокі Наталлі Навакылавай.
10.45 «Усё пра ўсё». Інфармацыйна-пазнавальная праграма.
11.10 «Ералаш».
11.30 Шматгалоссе. Народы Беларусі: гісторыя, культура, быт.
12.00 Канцэртны сезон. Камерны інструментальны ансамбль Белтэлерадыёкампаніі.
12.25 Свет прыроды і захапленняў.
13.15 Прэм'ер-кіно.
14.05 Еўрапейская дванаццатка. Музычная праграма MTV.
14.50 «Калаж». Праграма для дзелавых людзей.
15.20 Чацвёртае вымярэнне. Навукова-асветніцкая праграма.
15.50 «Віншуем Вас!» Да 60-годдзя паэта Генадзя Бураўкіна.
16.40 Галерэя. Эканаміст Таццяна Цехановіч. Аўтарская праграма Таццяны Ягоравай.
17.10 «Зорка з зоркаю гаворыць...» Нацыянальны конкурс «Супермадэль Беларусі-96».
18.40 Луі дэ Фюнес у маст. фільме «Оскар» (Францыя).
20.05 Банка коміксаў.
20.40 Калыханка.
21.00 Навіны.
21.45 «Трамвай «Жаданне». Маст. фільм.
23.45 Відзьма-нявідзьма.
0.45 Цёмны пакой. Псіхіятрыя.

ГРТ
7.00 У свеце жывёл.
7.40 Рэха вайны ў фільме «Ноч кароткая».
9.00 Навіны.
9.10 Слова пастыра. Мітрапаліт Кірыл.
9.30 «Не зявай!»
10.00 Ранішняя пошта.
10.35 Смак.
10.55 «Чуден град Москов». Фільм 4-ы «У цішы яе двароў...»
11.25 «Як адзін мужык двух генералаў пракарміў». Мультфільм.
11.50 Ігар Гарбачоў у бяссмертнай камедыі Гогаля «Рэвізор».
14.00 Навіны (з сурдаперакладам).
14.20 Прэм'ера фільма «Востраў скарбаў». 2-я серыя.
15.25 У свеце жывёл.
16.00 «Калі ласка». Мультфільм.
16.10 «Залатая серыя». «Вызваленне». Фільм 1-ы. «Вогненная дуга».
17.50 Навіны.
18.10 «Вызваленне». Фільм 2-і. «Прарыў».
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.35 Праграма перадач.
20.40 Прэм'ера фільма Ніколь Кідман у прыгодніцкім серыяле «Вьетнам, да запатрабавання». 1-я серыя.
21.45 «Брэйн рынг».
22.30 «Калекцыя Першага канала». Ганна Карына ў фільме «Манашка».

Канал «Расія»
7.00, 13.00, 19.00, 22.00, 23.45 Весткі.
7.20 «Мак і Матлі». Серыял.
7.45 Мультфільм.
8.15 Экспартлес.
8.30 Дзённік Кубка свету па хакеі.
9.00 «Брадвей» нашага юнацтва». Дак. фільм.
9.30 Па вашых пісьмах.
10.00 Весткі ў адзінаццаць.
10.15 Кніжная лаўка.
10.30 Добрай раніцы.
11.25 Урача выклікалі?
11.55 Працсей простага.
12.25 Тэатр маёй памяці.
13.20 «Гэй, вухнем!» Фальклорны фестываль.
13.35 Дэ факта.
14.05 «Квіні». Маст. фільм.
15.00 «Твар з вокладкі». Група «Божая кароўка».
15.15 Пілігрым.
15.55 Футбол. «Лакаматыў» (Масква)—«Тарпеда» (Масква).
18.00 XX стагоддзе. «Новая хваля».
19.35 Суботні вечар з Вячаславам Палуніным.
20.55 Надвор'е.
21.00 Зусім сакрэтна.
22.05 Зроблена ў Галівудзе. «Залатыя дзянькі ў Антарыо».
24.00 Праграма «А».

Санкт-Пецярбург
9.10 Стыль жыцця.
9.15 Страсці-мардасці.
9.30 «Жах прыходзіць апоўначы». Цыкл «Уік-энд з дэтэктывам».
10.05 «Гонар маю». Ваенны агляд.
10.25 Непазнанае.
10.55, 12.55, 14.55, 18.55 Інфарм ТБ.
11.10 Ток-шоу «Наўздагон». Нані Брэгвадзе.
11.40 Мы і банк.
12.15 Яшчэ адна Расія.
12.40 Старое танга. «Дарога ў Нью-Йорк».
13.05 «Дзядуля і ўнучак». Мультфільм.
13.20 «Кайнаў дым». Публіцыстычны фільм.
14.15 Скарбы Пецярбурга. «Строганаўскі двор».
14.30 Парадоксы гісторыі. Да 150-годдзя Міклуха-Маклая.
15.10 «Казка аб мёртвай царэўне і сямі волатах». Мультфільм.
15.45 Раўняецца каханне.
16.15 «Іржавыя праўды». Музычны дадатак да «Зебры».
16.55 Спартыўны агляд.
17.10 «Час ікс». Маст. фільм для дзяцей.
18.40 Вялікі фестываль.
19.25 «Экстрасенс». Маст. фільм.
20.55 Свецкая хроніка.
21.10 Працяг фільма «Экстрасенс».
21.40 Блеф-клуб.
22.20 «Парад парадаў» прадстаўляе групу «Мегаполіс».

НТБ
6.00 Сёння.
6.15 Маст. фільм «Валадар джунгляў». 6-я серыя.
6.40 «Натуральная хлусня». Серыял. Заключная серыя.
7.30 Маст. фільм «Пракол» (ЗША).
9.15 Дак. фільм «Загадкі Бібліі».
9.35 Маст. фільм «Непакорлівае сэрца».
11.15 «Дом жахаў Хамера». 8-я серыя «Час ведзьмаў».
12.05 Маст. фільм «Коні ў акіяне».

Расійскія універсітэты
14.00 Чэмпіянат свету па аўтагонках у класе «Формула-1». Гран пры Бельгіі. Кваліфікацыі.
15.05 Лацінаамерыканскае капрычыо.
15.45 Крок з круга.
16.05 Навіны кіно.
16.25 Па старонках «Шарман-шоу».

НТБ
17.00 Мультсерыял «Горац». 4-я серыя.
17.30 Дог-шоу. Я і мой сабака.
18.00, 21.00 Сёння.
18.30 Маст. фільм «Без улік».
20.00 Намедні.
20.45 Лялькі.
21.35 Маст. фільм «Гібель багоў» (Італія, Германія).
0.10 Трэцяе вока.
0.55 Начны канал. «Плейбой».

Нядзеля, 25 жніўня

Беларускае тэлебачанне
8.00 Да Дня незалежнасці Украіны. «Богдан і барабан». Мультфільм.
8.10 «Танцуе «Цісменічанка». Канцэрт.
8.45 «Кола часу». Дзяржынску — 850 гадоў.
9.10 «Конан». Мультсерыял (ЗША).
9.35 Лато «Лімпапо».
9.55 Тэлебом. Шоу-школа.
10.25 Лепшыя хіты MTV.
10.55 «Марсава поле». Праграма для вайскоўцаў.
11.25 «Усё нармальна, мама!» Забаўляльная праграма.
11.55 Тураб'ектыў.
12.15 «Пераможца». Спартыўная праграма.
12.35 «Усе мы родам з дзяцінства». Гала-канцэрт лаўрэатаў.
13.35 Студыя «Акно». Наконадні будучага.
14.15 «Вяскоўцы». Ляхавіцкі раён.
14.50 Мост.
15.15 «Вайна ў паветры». Дак. серыял (ЗША). 1-я серыя.
15.45 Аўта-парк.
16.00 «Вяршыня свету». Падвядзенне вынікаў гульняў жніўня.
16.30 Тэлевізійны АРТ-клуб. Вернісаж мастакоў Таццяны і Юрыя Рудэнкаў.
17.05 «Залатыя ключы». Тэлефестываль народнай творчасці.
17.45 Абібок.
18.20 Маст. фільм У. Матыля «Белае сонца пустыні».
19.40 Калыханка.
20.00 Рэзананс.
20.50 Спартыўны тэлекур'ер.
20.55 Навіны-ТБ.
21.10 Ток-шоу «Карамболь» з удзелам актрысы Ірыны Алфёравай.
21.45 Бурвіль у маст. фільме «Вялікае мыццё» (Францыя).
23.25 Атланта-96. Пасляслоўе да Алімпіяды.
23.55 «Бархатны сезон». Музычна-забаўляльная праграма.

ГРТ
7.00 Тыраж «Спортлато».
7.10 «Ляўша». Мультфільм.
7.50 Зоя Фёдарава ў фільме «Дзяўчынка і кракадзіл».
9.00 Навіны.
9.15 «Бесталковыя нататкі» Дзм. Крылова.
9.30 Пакуль усе дома.
10.10 Ранішняя зорка.
11.00 «Служу Расіі!» «Армейскі магазін».
11.30 «Грай, гармонік любы!»
12.00 «Правінцыйныя гісторыі». «Ямал — край зямлі».
12.25 «Пад знакам «Пі».
12.55 «Смехапанарама».
13.30 «Тайны пірацкіх скарбаў». Серыял (заключная серыя).
14.00 Навіны (з сурдаперакладам).
14.20 Музыка ў эфіры.
15.05 Клуб падарожнікаў.
15.55 Мультфеерверк: «Прыгоды Вудзі і яго сяброў».
16.25 «Шчаслівы выпадак».
17.15 Жан Марэ ў фільме «Граф Монтэ-Крыста». 1-я серыя.
19.00 Час.
19.35 Праграма перадач.
19.40 «Граф Монтэ-Крыста». 2-я серыя.
21.20 Футбольны агляд.
21.50 «Цвік». Гумарыстычная праграма».
22.15 Навіны.
22.25 Дэтэктыў «Воран».

Канал «Расія»
7.00 «Крохкія імгненні гісторыі». Дак. фільм.
7.20 «Мак і Матлі». Серыял.
7.45 Прыхільнікам Тэрпсіхоры.
8.00 Твае магчымасці, чалавек.
8.30 Вуснамі дзіцяці.
9.00 Футбол без межаў.
9.30 Прысяга.
10.00 Весткі ў адзінаццаць.
10.15 Рускае лато.
10.55 Гарачая дзесятка.
11.50 «Жыў-быў у бабулі казёл». Мультфільм.
12.00 Працсей простага.
12.30 Кніжная лаўка.
13.00, 23.10 Весткі.
13.20 «Гэй, вухнем!» Фальклорны фестываль.
13.35 Чалавек на Зямлі.
14.00 Кругасветнае падарожжа барка «Крузенштэрн».
14.15 Караоке па-руску.
14.35 Дыялогі пра жывёл.
15.05 Пеўчыя біенале «Масква—Санкт-Пецярбург». «Адзін вечар Дзмітрыя Хварастоўскага».
15.45 Імперыя гульняў. «Сямейныя выпрабаванні».
16.40 Рэпарцёр.
17.00 «Кранўты», «Аладзін».
17.55 Кліп-антракт.
18.00 Аншлаг і К°.
19.00 Люстэрка.
19.55 Надвор'е.
20.00 Ю. Нікулін, А. Зацэпін, С. Святлічная і Н. Грабяшкова ў праграме «Сюжэт».
20.55 Любімыя камедыі. «Прыватны дэтэктыў, ці Аперацыя «Кааперацыя».
22.25 У Ксюшы.
22.55 Рэк-тайм.
23.25 «Голая мішэнь». Маст. фільм (ЗША, Іспанія).

Санкт-Пецярбург
10.20 Стыль жыцця.
10.35 Увесь гэты цырк.
10.55, 12.55, 14.55, 16.55, 18.55, 20.55 Інфарм ТБ.
11.05 Асабістая справа.
11.35 Яшчэ адна Расія.
12.35 «Лясныя падарожнікі». Мультфільм.
13.05 «Провады белых начэй». Маст. фільм.
14.30 Храм.
15.05 «Шчаслівец Шолці». Музычная праграма.
15.55 Дзецям пра звяранят.
16.15 Казка за казкай.
17.05 Фестываль футбола.
18.40 Вялікі фестываль.
19.25 «Аліса і букініст». Маст. фільм.
21.10 Ноу смокінг.
21.55 Міжнародны агляд.
22.25 Дом кіно. «Пагаворым аб дзіўнасцях кахання».

НТБ
6.00 Маст. фільм «Валадар джунгляў». 7-я серыя.
6.25 «Суддзя».
7.20 Маст. фільм «Місісіпі ў агні» (ЗША).
9.20 Дак. фільм «Загадкі Бібліі».
9.45 Маст. фільм «Без улік».
11.00 Маст. фільм «Гібель багоў».
13.30 Надоечы.
14.05 Лялькі.

«Расійскія універсітэты»
14.55 Чэмпіянат свету па аўтагонках у класе «Формула-1». Гран пры Бельгіі.

НТБ
17.00 «Горац». 5-я серыя.
17.30 Тэлегульня «Сто да аднаго».
18.00, 21.00 Сёння.
18.30 Маст. фільм «Пратакол дазнання: паліцэйская гісторыя» (ЗША).
20.45 Доктар Вугал.
21.40 Маст. фільм «Бязвінны» (Італія, Францыя).
23.50 Лепшыя шоу і вар'етэ свету. «Станцуем чачотку».

ТЭЛЕБАЧАННЕ, 16 жніўня

Беларускае тэлебачанне
10.10 Мультфільмы.
10.55 «Рэкс — верны сябар паліцэйскага». Тэлесерыял.
11.50 «Я ўваходзіў замест дзікага звера ў клетку». Літаратурна-музычная кампазіцыя.
15.00 Навіны.
15.15 «Фліпер». Тэлесерыял для дзяцей.
15.40 Класіка на экране. «Каханнем за каханне». Маст. фільм.
17.00 Канцэртны сезон. Народная студыя сольных спеваў завода АТЗ (г. Барысаў).
17.20 Творчае маладзёжнае аб'яднанне «Крок». Правінцыя. Любанскі раён.
17.50 Музычны антракт.
18.00 Творцы. Паэтэса Ларыса Геніюш.
18.20 Тэлеанонс.
18.25 Эканамікст.
18.35 «Тройчы па адныму». Музычная перадача MTV.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.05 «Рэкс — верны сябар паліцэйскага». Тэлесерыял.
20.05 «Міжнародны кур'ер». Падзеі, факты, каментарыі.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.05 «Гараж». Маст. фільм.
23.45 «12, ці На ноч гледзячы».
0.05 Навіны.
0.20 Акалада. Музычна-забаўляльная праграма.
0.50 Футбол. Чэмпіянат Беларусі. «Дынама» (Мінск) — «Белшына» (Бабруйск). 2-гі тайм.

ГРТ
10.25 Пакуль усе дома.
11.00 Навіны.
11.10 У эфіры тэлерадыёкампанія «Мір». «Ад пятніцы да пятніцы. Займальныя сюжэты з краін Садружнасці».
11.55 «Чатыры танкісты і сабака».
12.55 «Мера за меру». 4-я серыя.
13.25 Каханне з першага погляду.
14.00 Навіны.
14.20 «Рыцар Адважнае Сэрца».
14.40 «Чалавек за шырмай». Экранізацыя апавяданняў Аркадзя Аверчанкі.
15.40 «Элен і хлопцы».
16.05 Спецвыпуск «...Да шаснаццаці і старэй» «Галопам па Еўропах».
16.35 «Вакол свету». Па старонках перадачы «Клуб падарожнікаў».
17.00 Навіны.
17.20 «Новая ахвяра».
18.15 Чалавек і закон.
18.45 Поле цудаў.

«Расія»
7.00, 10.00, 16.00, 22.00, 23.20 Весткі.
10.20 Гандлёвы дом. «Ле Монці».
10.35—11.55 «Ад'ютант яго правасхадзіцельства». Маст. фільм. 3-я серыя.
16.20 Музыка ўсіх пакаленняў.
16.35 Залежыць ад цябе.
16.50 «Чэленджэр». Серыял для падлеткаў.
17.15 Мой Кроха і я.
17.25 Эх, дарогі!
17.55 Вертыкаль.
18.25 Клуб «АС».
19.35 «Санта-Барбара».
20.30 Маскі-шоу.
21.00 Надвор'е на заўтра.
21.05 Хакей. Зборная Расіі — зборная Фінляндыі.
23.10 Навінкі ад «ТБ-медыа».
23.35 Музыка ўсіх пакаленняў.
23.50 Начное рандэву.

Віншаванні

*Сардэчна віншую **Сяргея Сцяпанавіча ТРОЦКАГА,** майго франтавога сябра з Наваполацка, з днём нараджэння. Моцнага здароўя табе, шчаслівай старасці і ўсяго добрага ў жыцці.*

Сябар з Браслава Шыркевіч П.К.

*Сардэчна віншуем з днём нараджэння **Таццяну Мацвееўну ДЗЕМІДОВІЧ**. Жадаем здароўя, радасці, доўгіх гадоў жыцця.*

Дзеці, унукі, в. Магільнае.

*Віншуем дарагую матулю і бабулю **Галіну Якаўлеўну ШУМАНСКУЮ** з 70-годдзем. Жадаем здароўя і далейшага шчаслівага жыцця.*

З любоўю дзеці і ўнукі з Мінска.

*Віншуем матулю **Нілу Аляксандраўну ПЛІСКО** з днём нараджэння. Жадаем здароўя і доўгіх шчаслівых гадоў жыцця.*

Сын, нявестка, унукі, г. Маладзечна.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, Кабінет Міністраў Рэспублікі Беларусь, калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».
Рэгістрацыйны нумар 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.
Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЫЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), І. БАРАНОЎСКІ, У. ГОЙТАН, В. ЖДАНКО, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МІХАЕВІЧ (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), С. ШАЎЦОЎ.

НАШ АДРАС: 220013, гор. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда».
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 68-29-19; намеснікаў галоўнага рэдактара — 32-44-12, 32-14-25, 32-35-05; аддзелаў: інфармацыйна-аналітычнага — 32-38-02, 68-28-14, 68-29-68, эканомікі — 32-31-21, 68-29-68, палітыкі — 68-27-57, 68-28-64, культуры — 68-29-42, 68-28-27, сацыяльных праблем — 68-28-69, пісьмаў — 68-27-47, маралі і права — 68-28-51, міжнацыянальных адносінаў — 68-27-40, 68-28-69, журналісцкіх расследаванняў — 68-28-38, 68-28-72, беларускай дыяспары — 68-28-27, знешнеэканамічнай дзейнасці — 68-29-44; аглядальнікаў па праблемах: навукі і адукацыі — 68-28-31, экалогіі і ліквідацыі вынікаў Чарнобыля — 68-28-36; уласных карэспандэнтаў: у Гродне — 33-25-29, Гомелі — 53-13-92, Баранавічах — 7-26-02, Паставах — 22-400; бухгалтэрыі — 32-22-03; даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-31-98. ФАКС: 32-04-52, 68-28-77.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку». Мінск, праспект Ф. Скарыны, 79.
Тыраж 91.852. Індэкс 63850.
Зак. № 4530.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 20.15.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12